

Knud Højgaards Vej 9
2860 Søborg · Denmark

Fremlagt og godkendt på selskabets
ordinære generalforsamling, den
16. marts 2017

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Søren Bjerre-Nielsen', written over a horizontal line.

Søren Bjerre-Nielsen
Dirigent

MT Højgaard-koncernen Årsrapport 2016

Hovedpunkter

Tilfredsstillende ordreindgang

7,9 mia. kr.

Positiv udvikling med god bonitet. Ordreindgang højere end i 2015.

Solid ordrebeholdning

8,6 mia. kr.

Steg 1,1 mia. kr. i forhold til 2015.

Stabil omsætning

6,8 mia. kr.

Stigende omsætning trods udskudte projektopstarter samt fald i omsætningen fra Greenland Contractors i 2016.

Resultat af primær drift (EBIT)

73 mio. kr. (1,1%)

Driftsresultatet var utilfredsstillende, men svarede til seneste udmelding om end en markant nedgang i forhold til 2015.

Pengestrømme fra driftsaktivitet

200 mio. kr.

Positiv fremgang som følge af nye ordrer, salg af Frederikskaj og forbedret arbejdskapital.

Forventninger til fremtiden

Omsætning omkring

7,2 mia. kr.

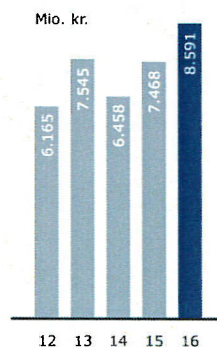
Omsætning drevet af tilfredsstillende ordrebeholdning og nye projekter i pipeline.

Driftsresultat i niveauet

150-200 mio. kr.

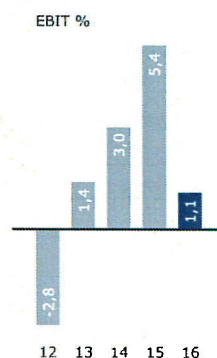
Stigning i forhold til 2016, primært baseret på generel bonitet i ordrebeholdningen og planmæssig produktionsgennemførelse.

Koncernen ser gode muligheder for fremgang i de kommende år, således at strategiramens mål om en driftsmargin før særlige poster på omkring 5% igen kan opnås.

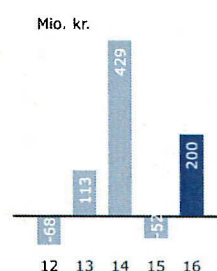
Solid ordrebeholdning

Ordrebeholdning på det højeste niveau siden 2011. Ordreindgangen anses for tilfredsstillende.

Driftsmargin før særlige poster

Driftsmargin før særlige poster påvirket af nedskrivning på enkeltsager, udskudte projektopstarter samt manglende udnyttelse af kapacitetsapparatet, men forventes at stige fremover som følge af bl.a. VDC-anvendelse, opstart af projekter samt forbedret sags-miks.

Pengestrømme fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet forbedret for året drevet af projektopstarter samt forbedret arbejdskapital.

VDC

Koncernens VDC-program blev i 2015 accelereret og var ved udgangen af 2016 et år forud for den oprindelige tidsplan med gennemførelsen af 40 pionerprojekter årligt.

Hoved- og nøgletal for koncernen

Beløb i mio. kr.	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatopgørelse					
Nettoomsætning	9.700	7.464	6.979	6.531	6.797
Bruttoresultat	180	494	619	772	505
Driftsresultat før særlige poster	-271	105	207	352	73
Særlige poster	-171	130	-408	-	-
Resultat af primær drift (EBIT)	-442	235	-201	352	73
Resultat før skat	-445	209	-186	370	72
Resultat efter skat	-443	107	-252	290	10
Pengestrømme					
Pengestrøm fra driftsaktivitet	-68	113	429	-52	200
Køb af materielle aktiver	-70	-131	-106	-137	-148
Andre investeringer, inkl. investeringer i værdipapirer	55	107	67	-3	-3
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-15	-24	-39	-140	-151
Pengestrøm fra drifts- og investeringsaktivitet	-83	89	390	-192	49
Balance					
Langfristede aktiver	1.241	1.065	1.028	1.099	1.147
Kortfristede aktiver	3.186	2.949	2.618	2.497	2.521
Egenkapital	828	1.181	822	999	964
Langfristede forpligtelser	411	511	429	323	232
Kortfristede forpligtelser	3.188	2.322	2.396	2.274	2.472
Balancesum	4.427	4.014	3.646	3.596	3.668
Øvrige informationer					
Ordreindgang	6.991	8.844	5.892	7.541	7.920
Ordrebeholdning, ultimo	6.165	7.545	6.458	7.468	8.591
Arbejds kapital	-169	35	-462	-112	-158
Nettorentebærende indestående/gæld (+/-)	-165	149	387	-50	-67
Gennemsnitlig investeret kapital inkl. goodwill	880	551	489	662	940
Gennemsnitligt antal medarbejdere	4.753	4.057	3.846	3.965	4.207
Nøgletal					
Bruttomargin, pct.	1,9	6,6	8,9	11,8	7,4
Driftsmargin før særlige poster, pct.	-2,8	1,4	3,0	5,4	1,1
EBIT-margin, pct.	-4,6	3,1	-2,9	5,4	1,1
Resultatgrad (før skat-margin), pct.	-4,6	2,8	-2,7	5,7	1,1
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill (ROIC), pct.	-30,3	20,4	44,7	55,0	9,4
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill efter skat, pct.	-22,1	15,3	34,9	43,0	7,3
Egenkapitalforrentning (ROE), pct.	-53,5	9,0	-35,7	21,3	-1,3
Soliditetsgrad, pct.	18,7	29,4	20,9	26,7	25,7

Nøgletallene er beregnet i overensstemmelse med Finansforeningens "Anbefalinger og Nøgletal 2015". Definitionen af de anvendte nøgletal fremgår af årsrapporten for 2016. Arbejds kapital er opgjort eksklusive grunde til salg.

Tidlig dialog skaber værdi

Ved udgangen af 2016 havde koncernen den højeste ordrebeholdning siden 2011. Året var dog også præget af udskudte projekter og projektnedskrivninger, der medvirkede til, at vi ikke opnåede samme resultat som i 2015. Det positive er imidlertid, at projekterne er i hus og med en god bonitet.

Året 2015 var et vendepunkt for koncernen. Efter en række år, hvor fokus var på en fornyelse af koncernen, nåede vi vores resultatmål om en EBIT-margin på 5,4%. Vi havde forventet at fortsætte den gode udvikling i 2016, men havde undervurderet, hvor svært det ville blive. Vores resultatforventninger ved årets begyndelse blev således ikke indfriet, hvilket på ingen måde er tilfredsstillende.

Vi tror fortsat på, at vores strategiske udviklingsfokus er både rigtigt og nødvendigt for kontinuerligt at levere bedre resultater i fremtiden. I centrum for udviklingen står vores kunder og samarbejdspartnere. Vi ved, at det er i den tidlige dialog med omverdenen, at vi bliver stadig bedre til at udvikle branchen og os selv. Og vi glæder os over at se, hvordan det digitale fokus giver vores kunder et bedre beslutningsgrundlag, minimerer risici, optimerer tidsplanerne og skaber et stærkt udgangspunkt for vores fælles samarbejde.

I 2016 tog vi et nødvendigt spring fremad i den forandringsproces, vi og branchen i disse år gennemgår med nye samarbejdsformer og den digitale udvikling. Vi har i 2016 for alvor oplevet en efterspørgsel efter vores VDC-ydelser fra en række kunder, som vi har et værdifuldt samarbejde med omkring analyse af konkrete projekter visuelt, teknisk, økonomisk og tidsmæssigt, inden projektet sættes i gang.

Den digitale udvikling fortsætter, og der kommer til stadighed nye og bedre metoder og værktøjer, som kan medvirke til at optimere byggeprocessen gennem alle dens faser. Det kræver forandringssparathed og en vedholdende indsats. I 2017 vil vi derfor fortsætte med at udvikle vores egne kompetencer på de afgørende områder inden for digitalisering. Vi vil søge at skabe størst mulig værdi for vores kunder og samtidig arbejde med den kulturændring, som er nødvendig for, at vi fortsat kan være med til at tegne branchens udvikling.

Vi går ind i 2017 med en ordrebeholdning, der er både stor og med en god bonitet. Den består af opgaver, vi målrettet har valgt at prioritere, og som vi derfor glæder os til at komme i gang med at føre ud i livet i et tæt samarbejde med vores kunder.

Torben Biilmann
adm. koncerndirektør

Koncernens strategiske udvikling

Med en vision om at være den mest produktivetsfremmende koncern i bygge- og anlægsbranchen har MT Højgaard-koncernen i en årrække været en nøgleaktør i opgøret med branchens lave produktivitet.

Koncernen arbejder aktivt på at sikre større realiserbarhed og valgfrihed i bygge- og anlægsprojekter og mere kvalitet for pengene. Dette kræver et opgør med traditionerne og en fokuseret indsats, hvor processer styres stramt og med momentum.

Dette sker med udgangspunkt i koncernens strategiramme, som benyttes som reference i de interne processer for styring og udvikling.

I disse år har koncernens ledelse tre områder i fokus:

- Projekter fra samfund til drift,
- Best in Class VDC og
- Udnytte koncernsynergier.

De tre områder er indbyrdes afhængige med VDC (Virtual Design & Construction) som omdrejningspunkt. Fokusområderne understøttes af en række konkrete indsatser relateret til koncernens drift, ledelse, marked og kunder.

Projekter fra samfund til drift

Med projekter fra samfund til drift menes et nært samarbejde mellem projektets parter på et meget tidligt tidspunkt i processen, hvor der er åbenhed om blandt andet økonomien, og hvor tilliden og den gode relation opbygges fra start. Branchen har gradvis omstillet sig til bygherrerens øgede fokus på produktivetsfremmende processer og totaløkonomisk optimering og er i dag karakteriseret ved en større forandringsvillighed i retning

af ny teknologi og digitalisering samt et ønske om tættere samarbejde i de tidlige faser af et byggeprojekt.

Koncernen oplevede således i 2016 en øget efterspørgsel fra flere private og offentlige kunder efter tidlig involvering samt langsigtet, åbent samarbejde frem mod indgåelse af kontrakt. Denne form for samarbejde giver kunderne mulighed for at drage fordel af koncernens samlede kompetenceplatform og digitale værktøjer, hvor der gøres op med den mere traditionelle måde at udbyde projekter på.

Det er koncernens holdning, at sunde projekter fra samfund til drift skabes ved at stille viden og erfaringer til rådighed for branchens øvrige parter, eksempelvis gennem strategiske samarbejder med uddannelsesinstitutioner, deltagelse i relevante fora og udgivelse af faglige publikationer. Interessen var også fra politisk side til stede i 2016, hvor blandt andre daværende udenrigsminister Kristian Jensen, daværende transport- og bygningsminister Hans Christian Schmidt og den svenske finansminister Magdalena Andersen besøgte koncernens VDC-Labs.

Best in Class VDC

Koncernledelsen besluttede i 2014 at investere betydelige ressourcer i et treårigt program for udvikling og implementering af ny teknologi med henblik på at skabe Best in Class VDC. Koncernen kan med VDC simulere både udviklings- og planlægningsfasen samt gennemførelsen af et givet projekt, før det endelige byggeri eller anlæg sættes i gang. Koncernens VDC-Labs anvendes som et fælles miljø eller projektrum, hvor koncernen kan samles med bygherre, arkitekt, leverandør og ingeniør

Koncernens strategiramme

Vision Den mest produktivetsfremmende koncern i bygge- og anlægsbranchen				
Krav 5% EBIT som minimum i alle forretningsområder og dattervirksomheder Positivt cash flow		Mål Kundetilfredshed indeks 76 60% af omsætningen fra nøglekunder Medarbejdertilfredshed indeks 76 Ingen fejl og mangler Maks. 14 ulykker pr. 1 mio. arbejdstimer Løbende produktivetsforbedring		
Projekter fra samfund til drift		Best in class VDC		Udnytte koncernsynergier
Styr på driften	Medarbejdere, ledelse, kultur og værdier	Projekt- og prisoptimering	Marked og kunder	Koncernstrategi

for at indarbejde data, der for eksempel kan simulere dagslys, akustik, udsigt og trafikmønstre omkring det konkrete byggeri.

Ud over en fremstilling af det fysiske byggeri kan VDC også integrere drift, økonomi og tid i modellen, således at der kan spoles frem og tilbage i processen og mulige alternativer og optimeringsmuligheder illustreres for så vidt angår materialer, sekvenser og design mv. Ideen er at finde de bedste løsninger og rette eventuelle fejl, inden de når til byggepladsen.

Koncernens digitale initiativer i VDC-regi

- Koncernens digitale VDC-base er blevet til på baggrund af mere end 20 forskellige udviklingsinitiativer med it-software, droner, robotteknologi, laser-scanning, anvendelse af VR-briller, iPads på byggepladserne, mv. Teknologien gør det muligt for koncernen at anvende Best in Class VDC

Koncernens VDC-kompetencer

- Koncernen havde ved udgangen af 2016 omkring 50 medarbejdere i VDC-divisionen
- De arbejder primært inden for tre områder; rådgivning og støtte til projekterne, udarbejdelse af VDC-modeller og -analyser samt udvikling af værktøjer og metoder
- Hertil er der uddannet omkring 100 BIM-koordinatorer i koncernen, som arbejder i produktionen og på byggepladserne. Der udvikles omkring 150 BIM projekter årligt, som hver især får en tilpasset VDC strategi
- Derudover har 250 af koncernens øvrige medarbejdere i løbet af 2016 gennemført træning i brug af VDC

Koncernens VDC-program blev i 2015 accelereret og er ved udgangen af 2016 et år forud for den oprindelige tidsplan.

Sideløbende med den kontinuerlige udvikling af den digitale base har koncernen gennemført 40 pionerprojekter årligt siden 2014, og anvendelsesgraden af VDC på de enkelte projekter er steget successivt. Pionerprojekterne har givet den fornødne erfaring og procesforståelse med VDC og på visse projekter har koncernen dokumenteret øget winrate, faldende fejlrate og kortere byggetider.

Blandt de mest markante projekter, hvor koncernen har anvendt VDC i de tidlige faser af samarbejdet, er Carlsberg Byen i København, Hisingsbron i Göteborg, Kalvebod Fælled Skole i Ørestad Syd og koncernens nye hovedkontor på Knud Højgaards Vej i Søborg.

Generelt havde koncernen i 2016 intensivt fokus på at bygge og videreudvikle samarbejdsrelationerne i bygge- og anlægsbranchen, og der er siden 2015 afholdt mere end 200 VDC-workshops for kunder og partnere i koncernens 10 VDC-Labs.

Koncernen vil også i 2017 have intensivt fokus på Best in Class VDC ved at finde og vinde de bedste projekter med VDC. Derudover vil de seneste to års pionererfaringer danne udgangspunkt for at få VDC ført videre ind i projekterne og skabe større bredde i udnyttelsen af koncernens VDC-kompetencer i selve byggeprocessen.

Udnytte koncernsynergier

I mange af koncernens bygge- og anlægsprojekter er mere end én virksomhed eller ét forretningsområde repræsenteret, da de supplerer hinandens kompetencer i forhold til kundens behov. Det skaber øget effektivitet internt og sikrer kunden et godt etableret samarbejde mellem partnerne i projekterne.

Synergi kommer også til udtryk ved fælles tværgående tiltag inden for eksempelvis indkøb, arbejdsmiljø, it og uddannelse. Koncernen indledte i 2016 en større investering i udskiftning af koncernens it-infrastruktur, hvor målet er nye fælles systemer, som ruste koncernen til fremtiden ved at sikre datakvalitet, videndeling samt en kundeorienteret og effektiv organisation.

Finansielle mål

	MÅL	2015	2016
Driftsmargin før særlige poster	≥5%	5,4%	1,1%
Pengestrømme fra driften (CFFO)	Positive	-52 mio. kr.	200 mio. kr.
Soliditetsgrad	30-35%	26,7%	25,7%

Koncernens overordnede finansielle krav vedrørende driftsmargin før særlige poster på 5% blev ikke opnået i 2016. Derimod lykkedes det at opnå en positiv pengestrøm fra driften (CFFO) primært som følge af forbedret arbejdskapital samt aflevering af byggeri i eget regi.

Koncernen har i 2016 foretaget nedskrivninger på enkeltstående sager med omsætning ind i 2017. Disse sager lever dermed ikke op til koncernens interne indtjeningskrav, og dette påvirker den samlede driftsindtjening i 2017.

Koncernen ser gode muligheder for fremgang i de kommende år, således at strategiramens mål om en driftsmargin før særlige poster på omkring 5% igen kan opnås.

Supplerende mål

	MÅL	2015	2016
Kundetilfredshed	>76	74*	70*
Omsætning fra nøglekunder	>60%	46%	48%
Medarbejder-tilfredshed	>76	73**	Ikke målt
Ulykkes-frekvens***	<15	17,6	14,4

* Virksomhederne MT Højgaard, Scandi Byg, Enemærke & Petersen, Ajos samt Lindpro

** Alene virksomheden MT Højgaard, der udgør ca. 50 % af koncernen

*** Pr. million arbejdstimer

Kundetilfredshed

MT Højgaard og Enemærke & Petersen har i en årrække målt på kundetilfredshed og opnåede i 2016 tilsammen indeks 74 sammenholdt med 73 forrige år. Dette var lavere end målet, men dog en forbedring.

Ajos påbegyndte måling primo 2016, mens Scandi Byg og Lindpro påbegyndte målinger i andet halvår 2016. Virksomhederne, inklusiv MT Højgaard og Enemærke & Petersen, opnåede tilsammen en kundetilfredshed på 70. Målet er fortsat at opnå en samlet kundetilfredshed på minimum 76.

Nøglekunder

Koncernen fastholder målsætningen om at mindst 60% af omsætningen skal komme fra nøglekunder. I 2016 kom 48% af omsætningen fra nøglekunder (2015: 46%). Stigningen på 2% er et resultat af øget kundefokus, hvor tidlig involvering med kunder og partnere har været i centrum.

Medarbejdere

Koncernen måler på medarbejdernes tilfredshed hvert andet år, hvilket sker igen i 2017. I 2016 har koncernen haft fokus på lederudvikling igennem intensive uddannelsesforløb, hvor omkring 200 ledere og specialister siden programmets start i 2015 har gennemgået træning i det personlige lederskab og ledelse i forhold til koncernens strategiramme.

I 2016 lanceredes endvidere et graduate-program for nyuddannede ingeniører og bygningskonstruktører. Programmet er en strategisk investering for at sikre, at organisationen fortløbende har ledere, projektledere og specialister med stærke kompetencer og udviklingspotentiale.

Stressforebyggelse og god kollegakultur har ligeledes været områder, som koncernen i 2016 har arbejdet med for at værne om den gode arbejdsplads.

Arbejdsulykker

I 2016 havde koncernen en samlet ulykkesfrekvens på 14,4 målt i antal ulykker pr. 1 mio. arbejdstimer. Til

sammenligning havde koncernen i 2015 en samlet ulykkesfrekvens på 17,6.

Koncernmålet for 2017 og frem er at nedbringe antallet af ulykker til en samlet frekvens under 14 ulykker pr. 1 mio. arbejdstimer. Indsatsen koncentrerer sig om at få alle koncernens virksomheder ned under 14, hvoraf ingen ulykker må medføre død eller have alvorlig karakter. Koncernen arbejder systematisk på at nedbringe antallet af ulykker. Med afsæt i analyse af data på såvel ulykker som tæt på-hændelser og observationer på byggepladserne videreudvikles koncernens indsats og sikring af medarbejderne. Dette kommer til udtryk i ledelsesfokus, kampagner og egentlige arbejdsmiljøuger med særligt fokus på at tænke sikkerhed.

CSR og samfundsansvar

Koncernens politik og indsats i relation til dens ansvar over for samfundet og andre interessenter rapporteres i en selvstændig CSR-årsrapport på mth.dk/csr2016.

Med denne rapport ønsker koncernen at beskrive de økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger af virksomhedernes forretningspraksis ud fra en overbevisning om at der ved at udføre aktiviteterne gennem bæredygtig praksis sikres en sund og rentabel forretning i fremtiden.

Selskabsledelse

Koncernens redegørelse for selskabsledelse findes på mth.dk/selskabsledelse2016.

Koncernens aktiviteter

MT Højgaard-koncernen er blandt de førende aktører i bygge- og anlægsbranchen i Norden. Koncernens kunder er danske og internationale virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Størstedelen af opgaverne løses som hoved- eller totalentrepriser, mens andre projekter udføres som Offentlig-Private Partnerskaber (OPP) og Offentlig-Private Samarbejder (OPS).

Dansk økonomi var i 2016 præget af et stabilt privatforbrug stimuleret af et solidt arbejdsmarked, reallønsmæssig fremgang og lave renter. Byggeriets konjunkturindikator fortsatte fremgangen fra 2015 til et generelt højere niveau sammenlignet med foregående år.

Koncernen skønner, at størrelsen af det samlede danske professionelle bygge- og anlægsmarked var på omkring 175 mia. kr. i 2016. Lidt over halvdelen af dette marked var relevant for koncernen.

Forventet markedsudvikling for byggeri og renovering i Danmark 2017:

RELEVANT MARKED	MIA. KR	UDVIKLING I FORHOLD TIL 2016
Renovering – bolig	~36	↗
Nybygning boliger	~11	↗
Sygehuse	~6	↗
Domiciler og kontorer	7-8	→
OPP/OPS	2-3	→
Elinstallationer	~13	→

Kilde: MT Højgaard ud fra Dansk Byggeris konjunkturanalyse m.fl.

Byggeriforretningerne

Koncernen udvikler, opfører og renoverer bygninger til private eller offentlige formål, primært i Danmark, men også i Nordatlanten. Byggeriforretningerne står for den største del af koncernens samlede aktiviteter målt på både omsætning og antal medarbejdere.

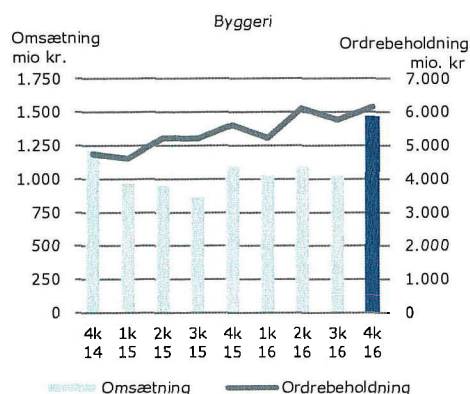
Ofte løses de store og komplekse byggeopgaver i et bredt samarbejde med bygherre og øvrige relevante interessenter tidligt i processen samt ved inddragelse af VDC. Sidstnævnte med de muligheder det giver, når projekterne bygges virtuelt, før de udføres i praksis.

Ordreindgangen i byggeriforretningerne steg i 2016 samlet set med 10% i forhold til 2015. Ordrebeholdningen steg ligeledes og lå ved årets udgang på et tilfredsstillende niveau. Hertil var en række byggeriopgaver, der endnu ikke er blevet registreret som ordrer, selvom de er tildelt koncernen. Eksempler på disse er MT Højgaards opførelse af en forskningsbygning ved DTU i Lyngby samt Enemærke & Petersens renovering af yderligere etaper på Stadionkvarteret i Glostrup samt deltagelse i det strategiske partnerskab for Københavns Kommune omkring kommunens institutions- og skolebyggerier over de næste fire år, som først vil blive indregnet i takt med, at arbejdet kontraheres.

Der er omkring årsskiftet opstået usikkerhed om den betingede Sillicor kontrakt på Island (værdi 1,5 mia. kr.) i forhold til endelig størrelse og timing af finansiering. Yderligere afklaring forventes i foråret 2017.

Aktiviteten i byggeriforretningerne udviklede sig i 2016 positivt med en samlet stigning i omsætningen på 19% i forhold til 2015.

MT Højgaards byggeriforretning

MT Højgaards byggeriforretning leverer ydelser og projekter med fokus på boliger, domiciler, hospitaler, stationer samt store renoveringsopgaver og OPP-projekter.

MT Højgaards byggeriforretning vandt i 2016 en række gode og sunde projekter på baggrund af en fokuseret indsats med udgangspunkt i koncernstrategien, navnlig tidlig involvering og VDC-aktiviteter.

Blandt andet vandt MT Højgaard i 2016 opførelsen af det markante boligbyggeri Aarhus på Aarhus Ø tegnet af Bjarke Ingels Group for Kilden & Mortensen (+500 mio. kr.).

Øvrige større projekter, som blev vundet af MT Højgaard i 2016, er bebyggelsen på Hummeltoftevej i Sorgenfri for PensionDanmark (368 mio. kr.), opførelsen af den runde Kalvebod Fælled Skole for Københavns Kommune (286 mio. kr.), renoveringen af 40 boligblokke i Møllevangen i Vejle (269 mio. kr.), apteringsarbejderne på supersygehuset DNV-Gødstrup ved Herning (236 mio. kr.) samt lejligheder i Amalieparken i Vallensbæk i samarbejde med DADES (205 mio. kr.).

Interessen for nye bæredygtige og moderne domiciler og kontorbyggerier var i 2016 tiltagende. MT Højgaard imødekom efterspørgslen med det egenudviklede flerbrugerkoncept MultiFlex-Office, hvor virksomheder deler fælles faciliteter under samme tag. MT Højgaard afsluttede i 2016 opførelsen af eget MultiFlex-Office domicil på Knud Højgaards Vej i Søborg for PensionDanmark og vandt endvidere opførelsen af et stort flerbrugerhus på Oluf Palmes Alle i Aarhus, som opføres for PFA Ejendomme.

MT Højgaards byggeriforretning arbejdede i 2016 ligeledes på opførelsen af nyt domicil til Nordea, råhuset på Nyt Aalborg Universitetshospital samt byggeriet af 152 kvalitetslejligheder på Frederikskaj midt i København, hvor første etape blev afleveret i december 2016. Derudover arbejdede MT Højgaard som underentreprenør for Copenhagen Metro Team (CMT), hvor koncernen har en

entreprise med en oprindelig kontraktsum på 570 mio. kr.

Projektudvikling, OPP og OPS

MT Højgaard udvikler ejendomsprojekter inden for bolig, erhverv og detailhandel selvstændigt og i samarbejde med grundejere, bygherrer og investorer.

Offentlig-Private Partnerskaber (OPP) er et strategisk fokusområde for koncernen. Der er gennem årene samlet omfattende erfaring med OPP, og MT Højgaard er i dag den virksomhed i Danmark, som har opført flest byggerier i dette regi. Aktuelt har koncernen fem OPP-projekter i drift, mens Ny Psykiatrisk Afdeling i Vejle, Slagelse Sygehus og Skovbakkeskolen i Odder er under opførelse.

Markedet for OPP- og OPS-projekter tog til mod slutningen af året med politiske planer om flere konkrete anlægsprojekter.

Markedet for projektudvikling voksede i 2016 som følge af øget interesse hos investorerne særligt inden for byudvikling langs de tidligere havne i København og Aarhus.

Projektudvikling i MT Højgaard spænder fra mindre enkeltstående projekter til decideret byudvikling, hvor boliger, erhverv og detailhandel integreres. Indsatsen blev i 2016 intensiveret med igangsættelsen af en række vigtige udviklingsprojekter i eget regi, heriblandt byggeriet på Frederikskaj i København, som nævnt ovenfor.

Nordatlanten

MT Højgaards aktiviteter i Nordatlanten omfatter Færøerne, Grønland og Island. Fokus på Nordatlanten er steget i takt med væksten på disse markeder, som i 2016 var præget af god aktivitet. Navnlig det færøske marked udviklede sig positivt inden for forskellige typer af private og offentlige byggerier og anlæg og koncernen vandt blandt andet sygehuset i Torshavn (155 mio. kr.).

I Nuuk på Grønland har MT Højgaard i 2016 arbejdet på opførelsen af tre boligblokke til en værdi af 230 mio. kr.

Enemærke & Petersens byggeriforretning

Enemærke & Petersen udfører nybyggeri, renovering, restaurering og service i egenproduktion. Virksomheden benytter en industrialiseret tilgang, hvor færdige elementer fremstilles på fabrik og monteres effektivt på byggepladsen. Virksomheden er særligt efterspurgt inden for det offentlige og almennyttige segment.

Med sit håndværksmæssige udgangspunkt vandt Enemærke & Petersen også i 2016 gode nye projekter og opnåede tilfredshed i eksisterende og afsluttede projekter.

Enemærke & Petersen blev i 2016 udpeget til - sammen med et team af fremtrædende rådgivningsvirksomheder - at varetage Københavns Kommunes byggeaktiviteter på børne- og ungeområdet over de kommende fire år. Rammeaftalen forventes at have et samlet budget på

2,3 mia. kr., men indregnes i ordrebeholdningen i takt med, at arbejdet kontraheres.

Enemærke & Petersen vandt desuden opførelsen af det nye boligområde Den Grønne Fatning i Herlev (313 mio. kr.), Sankt Joseph Søstrenes kloster og kirke på Østerbro (180 mio. kr.) og arbejdede blandt andet på renoveringen af Stadionkvarteret i Glostrup.

Virksomheden afsluttede i 2016 renoveringen af Langkærparken og Rosenhøj ved Aarhus.

Lindpro

Lindpro er en af Danmarks største virksomheder på el-installationsområdet. Virksomheden er særligt efterspurgt på fag- og teknikentrepriser, men aktiviteterne spænder bredt fra de største entrepriser til mindre serviceopgaver.

Markedet for elinstallationer steg i 2016 med omkring 2-3%, primært drevet af projekter inden for sygehussektoren, infrastruktur, universitets- og undervisningsfaciliteter samt stigende optimisme i det private erhvervsliv.

Lindpro arbejdede i 2016 blandt andet på projekter for A.P. Møller - Mærsk, Nordea og Axel Towers i København.

Scandi Byg

Scandi Byg opfører modulbyggeri i form af boliger, kontorer og skoler samt forsknings- og laboratoriefaciliteter. Modulerne fremstilles industrielt og samles på virksomhedens fabrik i Løgstør i Nordjylland.

Markedet for modulbyggeri voksede i 2016. Der var især interesse inden for den almennyttige sektor, men også det private boligmarked havde en tiltagende fordel i at bygge med moduler, hvor kort byggetid og mulighed for i større grad end tidligere at sætte eget præg på boligløsningen er interessant.

Scandi Byg vandt i 2016 opførelsen af 158 private og almene boliger, som opføres ovenpå et nyt butikscenter ved Vanløse Station (131 mio. kr.). Scandi Byg afleverede i 2016 blandt andet den første etape af Kilehusene ved Roskilde.

Anlægsforretningerne

Koncernens anlægsforretninger varetages i MT Højgaard og den delejede virksomhed Seth. Aktiviteterne løses fra de faste kontorer i Danmark, de nordatlantiske lande, Maldiverne og Portugal.

Forventet markedsudvikling for anlæg i 2017:

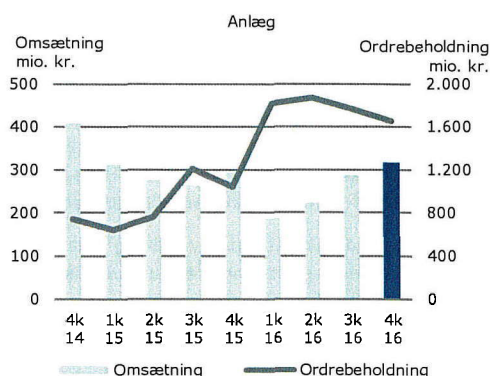
RELEVANT MARKED	MIA. KR.	UDVIKLING I FORHOLD TIL 2016
Danmark	~25	→

Kilde: MT Højgaard ud fra Dansk Byggeris konjunkturanalyse m.fl.

Ordreindgangen og ordrebeholdningen udviklede sig i 2016 positivt på hele anlægsområdet. Ordreindgangen

steg med 13%, og ordrebeholdningen steg med 59%, til dels også på grund af faldende omsætning i året.

Omsætningen faldt med 11%, og udviklingen skyldes primært færre større anlægsprojekter, herunder resortbyggerier, sammenholdt med samme periode sidste år, samt forsinkelse af flere offentlige infrastrukturprojekter. Markedet for råhusentrepriser udviklede sig derimod fortsat positivt.

MT Højgaard opfører råhuse på flere af Danmarks største byggeprojekter. Virksomheden har derudover ekspertise i alle typer arbejde inden for infrastruktur, brobyggeri og tunneler. MT Højgaard er desuden en af landets mest erfarne inden for havne og vandbygning. Intelligent værktøjer som digital projektering af projekter og GPS-styret udgravning er en naturlig del af virksomhedens metoder, hvor fokus på produktivitet og risikostyring er styrende.

Det danske anlægsmarked havde i 2016 et tilfredsstillende aktivitetsniveau, men oplevede også en hård pris-konkurrence. Markedet var i 2016 præget af opførelser af råhuse til de nye hospitaler, udbygningen af jernbanelinjen på Sjælland samt en række havne- og broprojekter.

På markedet for råhusentrepriser oplevedes ligeledes en tilfredsstillende udvikling i efterspørgslen, hvorimod flere offentlige infrastrukturprojekter blev forsinket.

MT Højgaard blev i 2016 udpeget af Banedanmark til at opføre og renovere 56 broer på strækningen mellem København og Rødby (452 mio. kr.), og arbejdet blev påbegyndt i andet halvår.

MT Højgaard indgik ligeledes i 2016 i et joint venture med Skanska omkring opførelsen af Hisingsbron i Göteborg, Sverige. Aftalen har en værdi på omkring 500 mio. kr. for MT Højgaard.

I Grønland fortsatte MT Højgaard i 2016 den tætte dialog med bygherrer og rådgivere omkring større anlægsprojekter på vej i udbud.

På Maldiverne fortsatte aktiviteterne inden for resort-byggeri i perioden på et lidt lavere niveau end i de tidligere år.

Seth er specialiseret inden for havne- og vandbyggeri samt elektrificering med eksempelvis højspændingsmaster og -ledninger, transformatorstationer og fordelingsnet. Seth er en fællesledet virksomhed med en ejerandel på 60%, mens de resterende 40% ejes af ledende medarbejdere i virksomheden. Virksomhedens bidrag til regnskabet indgår i resultatopgørelsen under "Resultat af joint ventures".

Serviceforretningerne

Koncernen leverer services på bygge- og anlægsmarkedet. Dele af MT Højgaards ydelser inden for projektudvikling samt hele projekteringsområdet for MT Højgaard betragtes som services og indgår derfor i dette segment.

Som følge af stigende aktivitet på bygge- og anlægsmarkedene kommer flere serviceopgaver i udbud, samtidig med at konkurrencen øges.

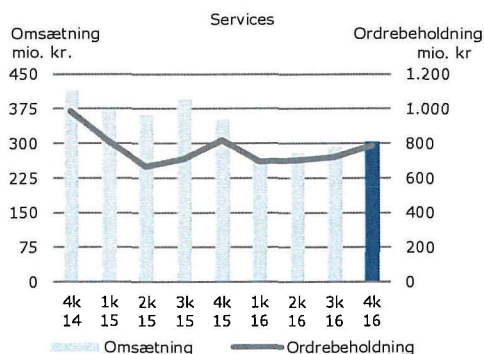
Serviceforretningerne i Ajos og Lindpro havde i perioden et aktivitetsniveau, som var stort set uændret i forhold til samme periode sidste år. Udviklingen er præget af intensiveret priskonkurrence på en række serviceydelser, hvilket imødekommes gennem differentiering med digitalisering og uddannelse.

Som effekt af ny kontrakt med U.S. Air Force i Greenland Contractors faldt omsætningen med i alt 23% i serviceforretningen. Inden for hele serviceområdet faldt både ordreindgang og ordrebeholdning som forventet med henholdsvis 15% og 3%.

Enemærke & Petersen leverer drifts- og vedligeholdelsesløsninger i form af blandt andet bygningsvedligeholdelse med døgnbetjening. Her omfatter ydelserne alt fra planlagt vedligehold til akut service og udbedring af forsikringskader.

Lindpro er serviceleverandør på tekniske anlæg til industri og erhverv og offentlige instanser, og er ligeledes rådgiver inden for sikkerhed og sikring mod eksempelvis brand og tyveri. Mange af Lindpros kunder vælger at sikre deres bygningsdrift med en serviceaftale.

Greenland Contractors er en dansk serviceleverandør i Grønland. MT Højgaard ejer 67% af virksomheden, som udfører drift og vedligeholdelsesopgaver på Thule Air Base. Greenland Contractors fortsatte i det forløbne år arbejdet under den midlertidige kontrakt med U.S. Air Force om drift af Thulebasen. Denne aftale er forlænget til udgangen af tredje kvartal 2017.

Ajos betjener kunder gennem dels udlejning af kraner, hejs, pavilloner, skure, byggestrøm, bygge- og anlægsmaskiner, dels byggepladsindretning, service og logistik. Virksomheden rådgiver og udlejer materiel til kunder fra mange forskellige brancher.

Største projekter i 2016

Billederne på denne side viser et udsnit af de største projekter, som koncernen arbejdede på i 2016.

Regnskabsberetning

Fjerde kvartal 2016

mio. kr.	Q4 2016	Q4 2015
Nettoomsætning	2.092	1.748
Bruttoresultat	225	200
Driftsresultat før særlige poster	96	85
Særlige poster	0	-195
Resultat af primær drift (EBIT)	96	-110
Pengestrøm fra driftsaktivitet	-22	4
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-36	-57
Bruttomargin, pct.	10,8	11,4
Driftsmargin før særlige poster, pct.	4,6	4,8
EBIT-margin, pct.	4,6	-6,3

Omsætningen var 2.092 mio. kr. i fjerde kvartal 2016 mod 1.748 mio. kr. i fjerde kvartal 2015. Udviklingen var på niveau med forventningerne for kvartalet, og var primært påvirket af aflevering af byggeri i eget regi.

Kvartalets resultat af primær drift (EBIT) før særlige poster blev 96 mio. kr. mod 85 mio. kr. i fjerde kvartal 2015. Stigningen i forhold til samme periode i 2015, samt i forhold til årets tre første kvartaler, kan som forventet henføres til planlagte afleveringer af egenudviklede byggerier, der lå i fjerde kvartal. Kvartalets driftsmargin før særlige poster var 4,6% mod 4,8% i fjerde kvartal 2015. Kvartalets resultat var positivt påvirket af indtjeningen på eget byggeri, hvilket dog blev modsvaret af nedskrivning på enkeltstående projekter, udfordring med omsætningsfremdrift på apteringen af metrostationerne på Cityringen, omsætning med svag indtjening i Scandi Byg samt uudnyttet kapacitet.

Ordreindgangen i fjerde kvartal var på 2.425 mio. kr. mod 2.087 mio. kr. i samme kvartal i 2015. Ordrene omfattede blandt andet bebyggelsen på Hummeltoftevej i Sorgenfri, renovering af Sankt Joseph Kloster i København samt opførelse af boligområdet Den Grønne Fatning i Herlev.

Pengestrømmen fra driftsaktiviteten blev -22 mio. kr. i fjerde kvartal 2016 mod 4 mio. kr. i samme kvartal i 2015. I 2016 overdrog koncernen en række egenudviklede lejligheder, hvilket forbedrede pengestrømmen, men arbejdskapitalen steg dog yderligere i perioden, primært drevet af udfordringer på Cityringen.

Hovedpunkter regnskab 2016

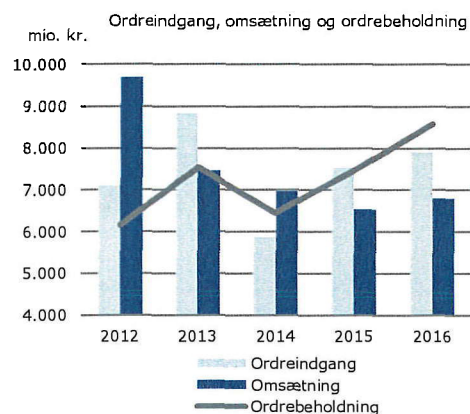
Ordreindgang og beholdning

Den samlede ordreindgang for 2016 var tilfredsstillende og udgjorde 7.920 mio. kr. mod 7.541 mio. kr. i 2015. I beholdningen indgik en række større ordrer, som strækker sig over flere år.

mio. kr.	Q4 2016	Q4 2015	2016	2015
Ordrebeholdning primo	8.258	7.129	7.468	6.458
Ordreindgang i perioden	2.425	2.087	7.920	7.541
Produktion i perioden	2.092	1.748	6.797	6.531
Ordrebeholdning ultimo	8.591	7.468	8.591	7.468

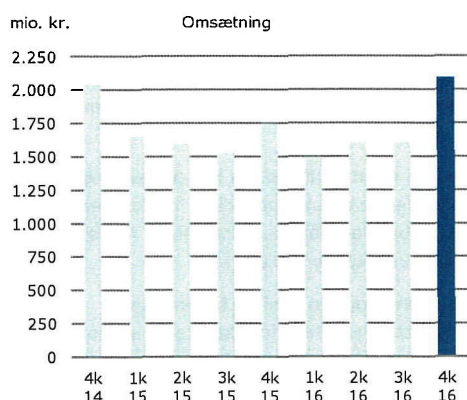
Ud over ordreindgangen vandt koncernen et joint venture samarbejde med Skanska om det svenske broprojekt Hisingsbron i Göteborg. MT Højgaards andel udgør omkring 500 mio. kr.

Ordreindgangen afspejler koncernens målrettede tilbuds- og ordrestrategi, der underbygges i både størrelsen og antallet af nye ordrer. Vundne, men ikke-kontraherede opgaver udgjorde omkring 2,6 mia. kr. ved udgangen af 2016 mod 2,1 mia. kr. i 2015. Silicor-kontrakten på Island, yderligere etaper på Stadionkvarteret i Glostrup samt en forskningsbygning ved DTU i Lyngby udgør hovedparten af de ikke-kontraherede opgaver.

Omsætning og resultat

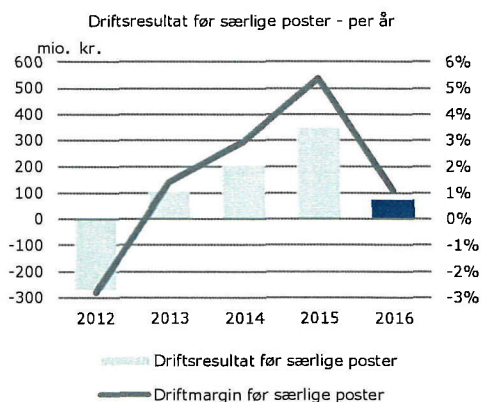
Omsætningen blev 6.797 mio. kr. i 2016, hvilket var 266 mio. kr. højere end året før til trods for et fald i omsætningen vedrørende Greenland Contractors på omkring 300 mio. kr. Omsætningen for året blev som seneste udmelding, men under forventningen ved årets start.

For 2016 udgjorde resultat af primær drift (EBIT) 73 mio. kr. mod 352 mio. kr. i 2015. Den markante nedgang kan blandt andet henføres til lavere indtægt fra Greenland Contractors, udskudte projektopstarter og for lav kapacitetsudnyttelse. Desuden var driftsresultatet negativt påvirket af den tidligere udmeldte nedskrivning på et infrastrukturprojekt og reorganisering i Scandi Byg samt nedskrivning på enkeltstående projekter ved udgangen af året. Udviklingen medførte samlet set et ændret sags-miks, da bidraget fra højmargin-omsætning blev delvist erstattet af anden omsætning med lavere margin end forventet ved årets start.

Ledelsen har i forbindelse med regnskabsafslæggelsen vurderet, at den regnskabsmæssige forudsætning om en børsnotering af MT Højgaard A/S ikke længere er det mest sandsynlige udfald inden 2019. Warrantprogrammet, der udløber foråret 2019, er således regnskabsmæssigt ultimo 2016 reklassificeret til at blive behandlet som en kontantbaseret ordning. Fremtidige reguleringer til dagsværdi skal omkostningsføres lineært frem til april 2019, hvor programmet ophører, og kan derfor påvirke det fremtidige driftsresultat. Yderligere oplysninger fremgår af note 6.

Driftsmarginen før særlige poster udgjorde 1,1% for hele 2016 mod 5,4% i 2015.

De finansielle poster (udgift) udgjorde netto -1 mio. kr. for 2016 mod en indtægt på 19 mio. kr. i 2015, som var påvirket af valutakursgevinster.

Skat af resultatet for året udgjorde 62 mio. kr. mod 81 mio. kr. i 2015. For 2016 indgik en nedskrivning af det udskudte skatteaktiv på 48 mio. kr., som følge af den reducerede indtjening i 2016.

Årets resultat blev 10 mio. kr. mod 290 mio. kr. i 2015.

Balance

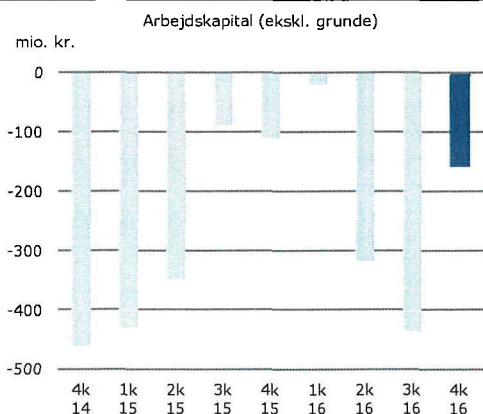
Materielle anlægsaktiver ultimo 2016 udgjorde 610 mio. kr. mod 545 mio. kr. ultimo 2015.

Varebeholdninger udgjorde 642 mio. kr. ved udgangen af 2016 mod 718 mio. kr. ultimo 2015. Faldet kan primært henføres til ejendomme til videresalg, som udgjorde 578 mio. kr. ultimo 2016 mod 641 mio. kr. forrige år. Koncernen afleverede som planlagt i fjerde kvartal 2016 den største del af kvalitetslejlighederne på Frederikskaj. Den resterende del forventes planmæssigt solgt og afleveret i 2017.

Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser udgjorde 1.393 mio. kr. ultimo 2016 mod 1.386 mio. kr. ultimo 2015. Tilgodehavender fra salg er højere end forventet bl.a. drevet af uberettigede tilbagehold fra CMT vedrørende Cityringen samt enkelte sager, hvor der er anvendt MgO-vindplader.

Igangværende entreprisekontrakter udgjorde netto en passivpost på 452 mio. kr. ultimo 2016 mod 444 mio. kr. ultimo 2015. Stigningen skyldes primært nye opgaver, men ligeledes forsinket opstart af nye projekter.

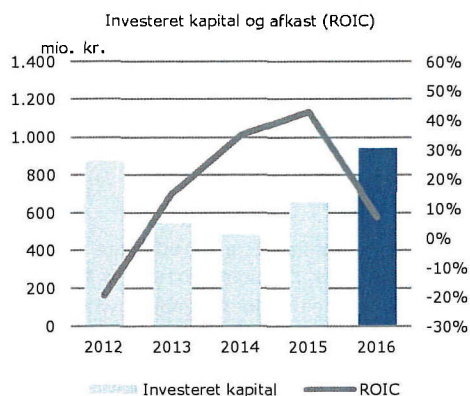
Gæld til leverandører af varer og tjenesteydelser udgjorde 838 mio. kr. ultimo 2016 mod 810 mio. kr. ultimo 2015, hvilket afspejles i aktivitetsniveauet.

Arbejdskapital opgjort eksklusivt grunde til videresalg udgjorde -158 mio. kr. ultimo 2016 mod -112 mio. kr. i forhold til ultimo 2015. Udviklingen over året afspejlede udviklingen i aktiviteten.

Samlede kortfristede og langfristede hensatte forpligtelser udgjorde 514 mio. kr. ultimo 2016 sammenholdt med 528 mio. kr. ultimo 2015. Faldet er drevet af aktivitetsniveauet. Appelsagen angående Robin Riggs blev som forventet ikke afgjort i 2016, men forventes at blive retsbehandlet juni 2017, mens en endelig afgørelse må forventes i slutningen af 2017 eller starten af 2018. Som følge af en tidligere foretaget hensættelse kan et eventuelt negativt udfald af sagen ikke belaste koncernens resultat, men alene likviditeten.

Koncernens regnskab påvirkes som en naturlig del af sin forretningskarakter af en række regnskabsmæssige skøn og vurderinger. Der henvises i øvrigt til note 2 og 21 for yderligere oplysninger.

Den gennemsnitlige investerede kapital var for 2016 940 mio. kr. sammenholdt med 662 mio. kr. for 2015, primært drevet af udviklingen i arbejdskapitalen.

Afkastet af den investerede kapital inklusive goodwill efter skat, (ROIC) før særlige poster blev på 7,3% sammenholdt med 43,0% i 2015. Nedgangen i ROIC var i 2016 primært påvirket af forsinkede projektopstarter, den faldende indtjening samt udviklingen i arbejdskapitalen.

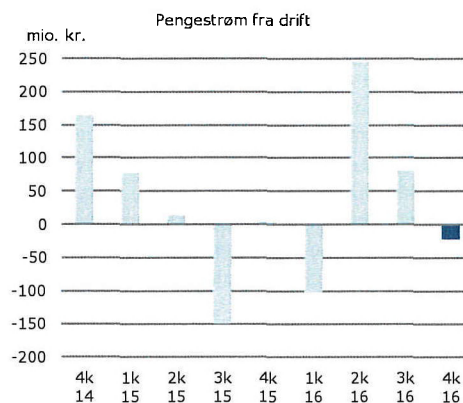
Egenkapitalen ultimo 2016 udgjorde 964 mio. kr., hvilket var på niveau med 2015. Soliditetsgraden var 25,7% ultimo 2016 mod 26,7% ultimo 2015.

Koncernen har en målsætning om, at soliditetsgraden skal udgøre mellem 30-35% under den nuværende regnskabspraksis.

I takt med en positiv udvikling i koncernens egenkapital og tilfredsstillende resultatudvikling har koncernen til hensigt at udbetale udbytte. Bestyrelsen foreslår ikke udlodning af udbytte for 2016.

Pengestrømme og finansielt beredskab

Årets pengestrømme fra driftsaktiviteter udgjorde 200 mio. kr. mod -52 mio. kr. sidste år. Stigningen skal primært ses i lyset af en stor påvirkning af arbejdskapitalen i 2015.

Pengestrømme fra investeringer, primært i materielle anlægsaktiver, udgjorde -151 mio. kr. i 2016 mod -140 mio. kr. i 2015. Stigningen skyldes større investering i VDC, udvidelse af automatiseringsanlægget i Scandi Byg, udlæjningsudstyr i Ajos samt investeringer til indretning af MT Højgaards nye multiflex hovedkontor i Søborg.

De samlede pengestrømme for året udgjorde -1 mio. kr. sammenholdt med -357 mio. kr. for sidste år. Den primære årsag til udviklingen var stigningen i arbejdskapitalen i 2015 samt større udbytte til minoritetsaktionærer ligeledes i 2015.

Koncernens samlede kapitalberedskab udgjorde 544 mio. kr. ultimo 2016 mod 494 mio. kr. ved årets begyndelse. Koncernens kapitalberedskab anses for tilfredsstillende sammenholdt med det forventede aktivitetsniveau.

Forventninger til 2017

Af ordrebeholdningen på 8,6 mia. kr. ved udgangen af 2016 forventes ca. 5,6 mia. kr. udført i 2017. Hertil kan komme arbejde udført på de ikke kontraherede opgaver omtalt tidligere i beretningen.

På baggrund af den forbedrede ordrebeholdning forventer koncernen fremgang i omsætningen til omkring 7,2 mia. kr. i 2017.

Koncernen forventer omsætning på enkelte opgaver i 2017 med lav indtjeningsmargin som effekt af de foretagne reguleringer i 2016. Koncernen mangler afklaring af den mulige forventede fremdrift på avertering af metrostationerne for CMT. Derudover investerer koncernen i 2017 og 2018 i ny IT platform, som sammen med den foretagne VDC investering skal styrke den fremtidige digitaliseringsdagsorden samt optimere koncernens processer. Endelig forventer koncernen forøgede tilbudsomkostninger på enkelte store projektilbud. Disse aktiviteter vil alt i alt belaste resultatet og driftsmarginen i 2017. Der forventes derfor et driftsresultat før særlige poster i niveauet 150-200 mio. kr., hvilket er en stigning i forhold til 2016, primært baseret på generel bonitet i ordrebeholdningen og planmæssig produktionsgennemførelse.

Forventningen til driftsresultatet før særlige poster (EBIT) kan endvidere blive negativt påvirket af koncernens warrantsprogram. Særlige poster kan påvirkes positivt, såfremt appelsagen angående Robin Rigg falder ud til koncernens fordel.

Pengestrømme fra driftsaktiviteterne forventes forbedret i takt med, at der opnås et højere aktivitetsniveau og færre pengebindinger i arbejdskapital. Hertil kommer et fortsat fokus på positive pengestrømme på alle projekter.

Koncernen ser fortsat muligheder for vækst i de kommende år, baseret på såvel koncernens strategiske fokus og konkurrenceevne, som fremgang i markedet som helhed, således at strategiramens mål om en driftsmargin før særlige poster på omkring 5% igen kan opnås.

Årsrapporten indeholder udsagn om fremtiden, herunder ovenstående økonomiske forventninger til 2017, der som følge af deres natur er forbundet med risici og usikkerhedsfaktorer, hvilket indebærer, at den faktiske udvikling kan afvige væsentligt fra det forventede.

Risikostyring

Koncernledelsen arbejder aktivt med styring af risici for at sikre koncernens fortsatte udvikling og løbende værdiskabelse.

Der er etableret en virksomhedsledelsesmodel på bestyrelsesniveau. Formålet med denne model og risikoledeelse i koncernen er at sikre:

- en klar ansvarsfordeling omkring risikostyring,
- en effektiv og fokuseret forebyggelse af de rigtige og væsentligste risici,
- løbende rapportering, der giver et retvisende billede af koncernens eksponering,
- det nødvendige beredskab til at håndtere kendte og ukendte risici, samt
- en klar beskrivelse af det for koncernen acceptable risikoniveau

Modellen opdateres løbende af direktionen forud for de ordinære bestyrelsesmøder. Koncernledelsen udarbejder ligeledes et risikonotat, som gennemgås på bestyrelsens årlige strategimøde, og bestyrelsen foretager ved denne lejlighed en samlet vurdering af koncernens risikoprofil.

Koncernen har kontinuerligt fokus på systematisk vurdering og styring af risici i forbindelse med udarbejdelse af tilbud og indgåelse af aftaler. Dette skal medføre en bedre lønsomhed i de enkelte projekter og en styrket samlet risikoprofil på porteføljen af projekter.

Koncernen har klare retningslinjer for risikoprofilen på de projekter, der bydes på. Retningslinjerne dækker blandt andet geografi, markeder, kunder, projektyper, juridiske forpligtelser og sikkerhed. Såvel på overordnet plan som på projektbasis fravælges der løbende projekter, hvis de indebærer risici, der vurderes ubetyggende eller umulige at afdække.

Trods omhu ved planlægning og vurdering vil der altid være risici forbundet med gennemførelse af projekter, og ledelsen erkender, at risiko er en integreret del af forretningsmodellen. Koncernen påtager sig imidlertid ikke risici, som kan true dens økonomi og troværdighed i alvorlig grad.

Selv om udviklingen i bygge- og anlægsbranchen går i retning af en højere grad af standardisering, industrialisering og præfabrikering, er branchen som helhed fortsat kendetegnet ved en lav grad af automatisering og afhængighed af de enkelte medarbejderes kompetencer og engagement.

På denne baggrund er en aktiv risikostyring helt central for koncernens udmøntning af strategirammen og en tilfredsstillende værdiskabelse.

Strategiske risikofaktorer

Ændringer i koncernens tilstedeværelse og aktivitet på forskellige strategiske områder er forbundet med risici, og ledelsen søger at vurdere disse som led i beslutninger og tilpasninger. Lokalt markedskendskab vurderes at

have væsentlig betydning for at kunne arbejde effektivt og afgive konkurrencedygtige tilbud. Derfor fokuserer koncernen på markeder, hvor kunderne og markedsbetingelserne er kendte.

Bygge- og anlægsbranchen påvirkes generelt væsentligt af konjunkturudviklingen, ligesom branchen i perioder anvendes som reguleringsfaktor i den økonomiske politik. Statens finanspolitiske initiativer kan omfatte både stramminger og ekspansive tiltag i form af støtteordninger og tilskud. Koncernen er danskeksponeret, da 90% af forretningen ligger i Danmark. Påvirkes dansk økonomi og aktivitet, forventes koncernen at blive påvirket på samme vis.

Ledelsen vurderer dog, at koncernen har en god balance mellem private og offentlige kunder, som på tilfredsstillende vis supplerer hinanden igennem økonomiske konjunkturer. Hertil kommer, at koncernens markedsandel ikke er større end, at der altid vil være interessante projekter at konkurrere om.

Projektrisici

I bygge- og anlægsbranchen udgør projekterne det væsentligste risikoområde, hvorfor styringen af projektrisici er det vigtigste fokusområde i såvel de enkelte forretningsenheder som koncernen som helhed.

Evnen til at vælge de projekter, der passer til koncernens kompetencer, værdier, kapacitet, erfaring mm. er helt afgørende for koncernens resultater.

De enkelte forretningsenheder har ansvaret for risikovurderingerne og fastsætter hensættelser og priser på projekterne i de enkelte tilbud. Der er etableret klare retningslinjer for, hvornår og hvordan koncernens Tilbuds- og kontraktråd skal vurdere de enkelte projekter, heriblandt alle tilbud med en kontraktsum på 50 mio. kr. eller derover. Rådet gennemgår og analyserer projektet og kan godkende eller afvise, at der arbejdes videre med et tilbud og i givet fald under hvilke betingelser.

Formålet er dermed, at:

- sikre sunde og rentable tilbud og kontrakter,
- afdække risici i projekterne,
- evaluere valgte arbejdsmetoder og løsninger,
- overholde procedurer og politikker for indgåelse af kontrakter, samt at
- sikre entydige aftaler med kunder og underleverandører.

Hvis tilbuddet går videre, arbejdes der i den følgende fase med kontraktforholdene. Herefter forelægges projektet på ny for Tilbuds- og kontraktrådene, som skal tage stilling til, om tilbuddet kan afgives til kunden.

Den endelige beslutning om afgivelse af tilbud tages af direktionen og i særlige tilfælde – afhængigt af projektets art og størrelse – af bestyrelsen.

Koncernen styrer sine risici i alle faser af de enkelte projekter og i porteføljen som helhed. Der er særligt fokus på følgende punkter:

- selektering på markeder, geografi, segmenter, kunder og opgavetyper,
- at de nødvendige kompetencer er til stede til løsning af de konkrete opgaver,
- indregning af alle risici i tilbuddet, herunder afdækning af prisændringer mv.,
- grundig, struktureret og formaliseret vurdering af alle nye projekter,
- optimering af projekterne gennem anvendelse af VDC eller anden informationsteknologi,
- brug af planlægning, følgegrupper og forebyggende handlinger i projektudførelsen,
- håndfast styring af problemprojekter, hvor udfordringer løses konkret, handlingsorienteret og rettidigt,
- aktiv minimering af potentielle tab, samt
- effektiv og professionel afvikling af alle projekter i koncernen.

Der allokeres her specifikke risikopoljer til identificerede risici og desuden en generel udførelsesrisiko, der varierer afhængigt af det enkelte projekts karakter og type.

Der foretages løbende en gennemgang af det enkelte projekts risici, og der udarbejdes specifikke handlingsplaner.

Udførelsesrisikoen tilstræbes reduceret ved hjælp af ovennævnte fokusområder og aktiviteter.

Koncernen anvender desuden ressourcer på at videreudanne, projekt- og projekteringsledere for at sikre høj

faglig kompetence til udførelse af koncernens projekter.

Dette skal sikre at koncernens retningslinjer følges, at der tidligt i processen tages hånd om eventuelle udfordringer, og at de løses i henhold til ledelsens forventninger.

Anvendelse af VDC og BIM i projekterne medfører et langt bedre grundlag for at vurdere et projekts risikoprofil allerede i tilbudsfasen, men også når der ændres i projektet og under udførelsen. Hermed reduceres risikoen for tab af både kvalitet, tid og penge.

Koncernen er en drivende kraft i udvikling og anvendelse af VDC og forventer, at det resulterer i:

- bedre tilbud og højere winrate,
- risikominimering og bedre risikostyring,
- bedre dokumentation og sunde beslutninger,
- sikre og øge værdiskabelsen i projekterne, samt
- bedre produktionsgrundlag og dermed en mere produktiv værdiskabelse i projekterne.

Størstedelen af koncernens omkostninger består af indkøb af materialer og underentrepriser. En forholdsvis høj aktivitet i bygge- og anlægsbranchen kan indebære en risiko for særligt kraftige stigninger i lønninger og priser på materialer og underentrepriser. For at reducere udførelsesrisici vedrørende disse leverancer arbejder koncernen tæt sammen med underleverandørerne og indgår oftest længerevarende samarbejdsaftaler med disse.

Risici mindskes også ved brug af standardiserede komponenter, industrialisering og store indkøbsvolumener.

Projektselektering og risikostyring

Der antages at være en brancherisiko forbundet med brug af nye materialer, som senere viser sig at være uegnede og have karakter af udviklingsskader, eksempelvis MgO-vindplader.

Der arbejdes løbende med forbedring af kontraktgrundlaget, således at den generelle risiko reduceres i forhold til hvorvidt der kan opstå uenighed mellem de involverede parter. Koncernen tilstræber løbende at afklare uenigheder via dialog og forhandling, før de eskalerer.

Koncernen kræver som udgangspunkt, at en betydelig del af de egenudviklede projekter er sikret afsat til kunder/lejere inden opstart. Ved igangsætning af flere samtidige projekter lægges der vægt på, at de samlede risici skal være afbalanceret og stå i forhold til den forventede indtjening og likviditetsbinding.

Organisatoriske risikofaktorer

Efterspørgslen efter arbejdskraft til bygge- og anlægsgaver kan medføre mangel på kvalificeret arbejdskraft og gøre det vanskeligt at tiltrække og fastholde de væsentligste kompetencer.

Ledelsen fokuserer løbende på, om de nødvendige spidskompetencer og andre kritiske ressourcer er til rådighed i de enkelte forretningsenheder eller andre dele af koncernen.

It-sikkerhed

It-plattformen for aktiviteterne i de forretningsdrivende enheder og i koncernen som helhed er vigtig for produktivitet og datasikkerheden, og eventuelle nedbrud eller andre systemmæssige svagheder kan være til væsentlig skade for koncernen.

Politikken for it-sikkerhed drøftes og opdateres løbende af ledelsen. Denne politik har til formål at beskytte koncernens data, systemer samt immaterielle rettigheder, og kombinerer automatiske værn med menneskelige ressourcer, herunder cyberkriminalitet. Der er etableret specifikke tiltag som for eksempel løbende ledelsesrapportering og opmærksomhedskampagner, og koncernens data sikres løbende via e-mailfiltre, antivirusprogrammer, firewalls og automatiseret overvågning.

Herudover arbejdes der på udskiftning af en række centrale platforme og systemer for at etablere koncernservices med endnu større sikkerhed til både moderselskab og dattervirksomheder. En central del af dette arbejde fokuserer på overholdelse i forhold til EU's persondataforordning, der træder i kraft i maj 2018.

Cyberkriminalitet er en stigende bekymring for mange virksomheder i dag, da udefrakommendes adgang eller tyveri af data kan påvirke kerneforretning, drift og omdømme. Koncernen anerkender, at cyberkriminalitet er en stigende trussel for alle større organisationer, og det vurderes derfor løbende, hvorvidt koncernen har et tilfredsstillende sikkerhedssystem.

Reguleringsmæssige risikofaktorer

Det er væsentligt for koncernens økonomiske resultater, videre udvikling og troværdighed som samarbejdspartner og arbejdsgiver, at dens forretningsenheder og stabe i enhver sammenhæng respekterer relevante love, regler, aftaler og politikker. Det gælder navnlig vedrørende kvalitet, miljø, konkurrenceforhold, arbejdsmiljø og relationer til medarbejderne.

Gennem aktivt samarbejde med koncernens kunder og andre interessenter om fælles værdiskabelse samt ensartede høje CSR-krav mindsker koncernens sårbarhed løbende. Dette område er systematisk styrket gennem de seneste år, særligt i relation til at sikre fair konkurrencevilkår og forhindre bedrageri, tyveri og svig. Dette sker blandt andet gennem interne kontroller, kampagner og koncernens Whistleblower-ordning. Koncernens CSR-politik og -indsats er beskrevet i en selvstændig csr-rapport mth.dk/csr2016.

Endelig kan koncernen være påvirket af reguleringer fra myndigheder, som kan udvide eller indskrænke koncernens aktivitet og løbende udvikling. Nye love og regler samt forsinkelser på godkendelser kan medføre større omkostninger samt forsinkelser, der påvirker koncernens indtjening. Derfor følger koncernen aktivt lovgivning og reguleringen på de områder, ledelsen vurderer relevante for koncernen.

Finansielle risikofaktorer

Koncernens finansielle risikofaktorer, som omfatter risici relateret til likviditet, kreditgivning, finansiering, rentesatser og valutakurser, er beskrevet i note 24 til årsregnskabet.

Ansvarsfordeling

Koncernens forretningsenheder afgiver en lang række tilbud hvert år og har ansvar for de forbundne risici for projekternes gennemførelse. Der benyttes strukturerede processer, der som udgangspunkt er ensartede, men som samtidig kan tage hensyn til, hvordan omverdenen udvikler sig, karakteren af tilbuddene og størrelsen af disse.

Også øvrige driftsmæssige risikofaktorer overvåges og styres i første række af ledelserne i de enkelte forretningsenheder. De organisatoriske, reguleringsmæssige og finansielle risikofaktorer overvåges og styres i koncernstabsfunktionerne med kompetencer inden for de respektive områder.

Koncernledelsen vurderer løbende risikofaktorerne i relation til koncernens aktiviteter, særligt i forbindelse med større projekter, og med jævne mellemrum vurderes den samlede risikoprofil.

Som nævnt ovenfor foretager bestyrelsen en samlet vurdering af koncernens risikoprofil på bestyrelsens årlige strategimøde.

Direktionen og bestyrelsen har desuden et særligt ansvar for de strategiske risikofaktorer.

Ledelsens påtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten 2016 for MT Højgaard A/S.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere oplysningskrav i årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. den 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret den 1. januar – 31. december 2016.

Ledelsens beretning indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat, pengestrømme og finansielle stilling samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og selskabet står over for.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Søborg, den 16. februar 2017

Direktion

Torben Billmann
adm. koncerndirektør

Ejgil Mølsted Madsen
koncernøkonomidirektør

Bestyrelse

Søren Bjerre-Nielsen
formand

Pernille Fabricius

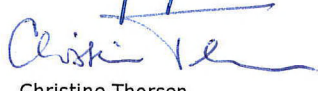

John Sommer

Niels Lykke Graugaard
næstformand

Ole Røsdahl

Vinnie Sunke Heimann

Carsten Bjerg

Christine Thorsen

Irene Chabior

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i MT Højgaard A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for MT Højgaard A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har

ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udfører og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

København, den 16. februar 2017

ERNST & YOUNG
Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Torben Bønder
statsaut. revisor

Mona Blønd
statsaut. revisor

Direktion

Torben Biilmann (M)
Adm. koncerndirektør
Født 1956, bygningsingeniør

Andre ledelsesposter:
– DI's hovedbestyrelse (B)

Egil Mølsted Madsen (M)
Koncernøkonomidirektør
Født 1965, cand.merc.aud. og
statsautoriseret revisor

Bestyrelse

Søren Bjerre-Nielsen (M)
Formand

Født 1952, cand.merc. og stats-
autoriseret revisor
I bestyrelsen siden 2013.

Andre ledelsesposter:

- Højgaard Holding A/S (BF), Danmark
- Formand for bestyrelse og repræsentantskab,
Danmarks Nationalbank (BF), Danmark
- VKR-Holding A/S (BF), Danmark
- Velux A/S (BF), Danmark
- Scandinavian Tobacco Group (B), Danmark

Beholdning af aktier i Højgaard Holding A/S udgør ved
årets udgang 1.500 stk. (2015: 1.500 stk.)

Niels Lykke Graugaard (M)
Næstformand

Født 1947, cand.polyt. og
cand.oecon.
I bestyrelsen siden 2012.

Medlem af revisionskomiteen

Andre ledelsesposter:

- Gram Equipment A/S (B), Danmark
- Monberg & Thorsen A/S (BF), Danmark

Beholdning af aktier i Monberg & Thorsen A/S udgør ved
årets udgang 6.724 stk. (2015: 9.873 stk.)

Carsten Bjerg (M)
Født i 1959, ingeniør.
I bestyrelsen siden 2014.

Andre ledelsesposter:

- Højgaard Holding A/S (BNF), Danmark
- PCH Engineering A/S (BF), Danmark
- Guldager A/S (BF)
- Ellepot A/S (BF)
- Rockwool International A/S (BNF), Danmark
- Vestas Wind Systems A/S (B), Danmark
- Nissens A/S (B), Danmark
- Agrometer A/S (B)

Ole Røsdahl (M)
Født i 1964, ingeniør.
I bestyrelsen siden 2015.

Andre ledelsesposter:

- Adm. direktør Aalborg Engineering A/S, Danmark
- Ferskvandscentret, Danmark
- Guldager A/S, Danmark
- Formand for DI Miljø Udvalg, Danmark

Bestyrelse

Pernille Fabricius (K)

Født i 1966, cand.merc.aud., Msc i Finansiering, LLM i EU ret og MBA. I bestyrelsen siden 2014. Group CFOO, JG International Ltd., England

Formand i revisionskomiteen

Andre ledelsesposter:

- Højgaard Holding A/S (B), Danmark
- Gabriel (B), Danmark
- Royal Greenland A/S (B), Grønland
- Industrirådgiver Silverfleet Capital, England

Christine Thorsen (K)

Født 1958, MMT og CCC. I bestyrelsen siden 2016. Ledelseskonsulent, MBA Dynamic Approach ApS

Andre ledelsesposter:

- Monberg & Thorsen A/S (B), Danmark
- Ejnar og Meta Thorsens Fond (BF), Danmark
- ANT-Fonden (BF), Danmark

Beholdning af aktier i Monberg & Thorsen A/S udgør ved årets udgang 3.265 stk. (2015: 3.265 stk.). Dynamic Approach ejer 1.625 stk. af aktierne

Irene Chabior (K) *

HR-udviklingskonsulent, HR Født 1959. Folkeskolelærer og HRD. I bestyrelsen siden 2001. Genvælgt i 2005, 2009 og 2013. Valgperiode udløber i 2017.

John Sommer (M) *

Salgsdirektør, Strategi og Forretningsudvikling Født 1968, Teknikumingeniør, tømrer, HD og E*MBA. I bestyrelsen siden 2013. Valgperiode udløber 2017.

Medlem af revisionskomiteen

Beholdning af aktier i Monberg & Thorsen A/S udgør ved årets udgang 5 stk. (2015: 5 stk.)

Vinnie Sunke Heimann (K) *

Arbejdsmiljø- og Kvalitetsdirektør, Koncernarbejdsmiljø & Kvalitet Født 1967, Akademiingeniør. I bestyrelsen siden 2013. Valgperiode udløber 2017.

- *) Medarbejdervalgt
(B) Bestyrelsesmedlem
(BF) Bestyrelsesformand
(BNF) Bestyrelsesnæstformand
(M) Mand
(K) Kvinde

Resultat- og totalindkomstopgørelse

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
Resultatopgørelse					
2.430,0	3.075,0	3-4	Nettoomsætning	6.796,6	6.531,4
-2.245,6	-2.894,3	5-6	Produktionsomkostninger	-6.291,6	-5.759,9
184,4	180,7		Bruttoresultat	505,0	771,5
-155,5	-146,2	5	Salgsomkostninger	-202,1	-204,2
-130,8	-121,2	5-7	Administrationsomkostninger	-251,4	-247,1
-101,9	-86,7		Resultat før andel af resultat i joint ventures	51,5	320,2
-	-	13	Andel af resultat efter skat i joint ventures	21,3	31,3
-101,9	-86,7		Resultat af primær drift (EBIT)	72,8	351,5
269,7	258,2	8	Finansielle indtægter	2,9	28,6
-124,8	-37,7	9	Finansielle omkostninger	-3,8	-9,9
43,0	133,8		Resultat før skat	71,9	370,2
-39,6	-26,9	10	Skat af årets resultat	-61,7	-80,6
3,4	106,9		Årets resultat	10,2	289,6
Fordeles således:					
			Aktionærer i MT Højgaard A/S	-12,8	183,4
			Minoritetsinteresser	23,0	106,2
			I alt	10,2	289,6
Forslag til disponering af årets resultat					
-	20,5		Overført til reserve for udviklingsomkostninger		
3,4	86,4		Overført til overført resultat		
3,4	106,9		I alt		
Totalindkomstopgørelse					
3,4	106,9		Årets resultat	10,2	289,6
Anden totalindkomst					
Poster, der kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen:					
-	-		Valutakursreguleringer, udenlandske virksomheder	-1,0	4,5
-	-		Værdiregulering af sikringsinstrumenter, joint ventures	-4,6	5,6
-	-		Skat af anden totalindkomst	-	-
-	-		Anden totalindkomst efter skat	-5,6	10,1
3,4	106,9		Totalindkomst i alt	4,6	299,7
Fordeles således:					
			Aktionærer i MT Højgaard A/S	-18,4	193,5
			Minoritetsinteresser	23,0	106,2
			I alt	4,6	299,7

Balance

MODERSELSKAB		AKTIVER		KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
Langfristede aktiver					
Immaterielle aktiver					
50,3	50,3		Goodwill	121,4	121,4
37,0	56,3		Andre immaterielle aktiver	65,3	54,8
87,3	106,6	11	Immaterielle aktiver i alt	186,7	176,2
Materielle aktiver					
35,3	36,2		Grunde og bygninger	194,0	194,0
8,0	7,3		Produktionsanlæg og maskiner	305,8	278,9
15,8	47,3		Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	84,5	57,6
-	-		Materielle aktiver under opførelse	26,1	14,7
59,1	90,8	12	Materielle aktiver i alt	610,4	545,2
Andre langfristede aktiver					
428,8	434,3	13	Kapitalandele i dattervirksomheder	-	-
36,0	36,0	13	Kapitalandele i joint ventures	77,7	62,7
10,8	10,8		Tilgodehavender hos joint ventures	3,4	3,4
308,9	224,4	10	Udskudte skatteaktiver	268,5	311,6
784,5	705,5		Andre langfristede aktiver i alt	349,6	377,7
930,9	902,9		Langfristede aktiver i alt	1.146,7	1.099,1
Kortfristede aktiver					
Varebeholdninger					
1,8	1,5	14	Råvarer og hjælpematerialer	63,9	76,8
173,2	148,5	14	Ejendomme til videresalg	578,4	641,2
175,0	150,0		Varebeholdninger i alt	642,3	718,0
Tilgodehavender					
461,0	588,3	24	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	1.393,4	1.385,7
71,9	141,2	18	Igangværende entreprisekontrakter	235,6	131,0
548,2	477,8		Tilgodehavender hos dattervirksomheder	-	-
11,0	49,4		Selskabsskat	4,5	-
45,9	21,3		Andre tilgodehavender	47,4	58,7
-	-		Forudbetalinger til leverandører	2,3	1,4
22,9	22,2		Periodeafgrænsningsposter	28,8	26,8
1.160,9	1.300,2	15	Tilgodehavender i alt	1.712,0	1.603,6
50,0	2,2	31	Likvide beholdninger	167,3	175,0
1.385,9	1.452,4		Kortfristede aktiver i alt	2.521,6	2.496,6
2.316,8	2.355,3		Aktiver i alt	3.668,3	3.595,7

Balance

MODERSELSKAB		PASSIVER		KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
Egenkapital					
520,0	520,0		Aktiekapital	520,0	520,0
-	20,5		Andre reserver	-32,8	-27,2
-59,8	26,8		Overført resultat	454,4	467,0
460,2	567,3		Aktionærernes andel af egenkapitalen	941,6	959,8
-	-		Minoritetsinteresser	22,1	39,1
460,2	567,3		Egenkapital i alt	963,7	998,9
Langfristede forpligtelser					
6,5	6,3	16	Kreditinstitutter mv.	122,5	100,4
-	-	10	Udskudte skatteforpligtelser	15,4	10,1
203,9	83,2	17	Hensatte forpligtelser	94,8	212,3
210,4	89,5		Langfristede forpligtelser i alt	232,7	322,8
Kortfristede forpligtelser					
0,3	0,6	16	Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	45,9	52,0
109,4	65,9	16	Kreditinstitutter mv.	65,9	73,0
379,3	404,1	18	Igangværende entreprisekontrakter	687,6	575,4
32,4	-		Modtagne forudbetalinger fra kunder	1,3	41,7
382,6	528,0		Leverandører af varer og tjenesteydelser	837,6	809,6
374,6	275,0		Gæld til dattervirksomheder	-	-
33,5	11,1	10	Selskabsskat	11,1	41,1
144,0	180,6		Anden gæld	339,2	313,0
30,3	20,7		Periodeafgrænsningsposter	64,0	52,3
159,8	212,5	17	Hensatte forpligtelser	419,3	315,9
1.646,2	1.698,5		Kortfristede forpligtelser i alt	2.471,9	2.274,0
1.856,6	1.788,0		Forpligtelser i alt	2.704,6	2.596,8
2.316,8	2.355,3		Passiver i alt	3.668,3	3.595,7

Pengestrømsopgørelse

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
Drift					
-101,9	-86,7		Resultat af primær drift	72,8	351,5
8,1	18,6	28	Regulering for ikke likvide driftsposter mv.	162,7	111,7
-93,8	-68,1		Pengestrømme fra primær drift før ændring i driftskapital	235,5	463,2
Ændringer i driftskapital:					
-40,7	25,0		Varebeholdninger	75,8	-80,6
51,6	-31,6		Tilgodehavender ekskl. igangværende entreprisekontrakter	0,6	-160,9
-193,9	-44,5		Igangværende entreprisekontrakter	7,6	-97,5
3,2	-41,6		Leverandørgæld og andre kortfristede forpligtelser	-71,1	-116,6
-273,6	-160,8		Pengestrømme fra primær drift	248,4	7,6
11,9	12,4		Finansielle indbetalinger	2,9	28,6
-1,3	-2,1		Finansielle udbetalinger	-3,8	-9,9
-263,0	-150,5		Pengestrømme fra ordinær drift	247,5	26,3
-55,3	-3,7		Betalte selskabsskatter, netto	-47,4	-77,9
-318,3	-154,2		Pengestrømme fra driftsaktivitet	200,1	-51,6
Investeringer					
-	-	32	Køb af virksomheder og aktiviteter	-	-7,8
-26,5	-26,3	11	Køb af immaterielle aktiver	-26,3	-26,6
-107,5	-25,8	13	Kapitalændringer i joint ventures og dattervirksomheder	0,3	1,6
-5,0	-45,2	29	Køb af materielle aktiver	-147,7	-137,2
0,6	0,2		Salg af materielle aktiver	22,6	14,9
250,3	245,3		Udbytte mv. fra joint ventures og dattervirksomheder	-	-
11,5	-		Investering i værdipapirer, netto	-	14,7
123,4	148,2		Pengestrømme fra investeringsaktivitet	-151,1	-140,4
Finansiering					
Fremmedfinansiering:					
-7,1	-		Afdrag og indfrielse af langfristet gæld til kreditinstitutter mv.	-11,3	-41,4
Aktionærer:					
-	-		Udbytte, minoritetsinteresser	-40,0	-125,0
1,4	1,7		Udstedte warrants, egenbetaling	1,7	1,4
-5,7	1,7		Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	-49,6	-165,0
-200,6	-4,3		Årets pengestrømme, netto	-0,6	-357,0
141,2	-59,4		Likviditet 01-01	102,0	459,0
-	-		Valutakursændringer på likviditet	-	-
-59,4	-63,7	31	Likviditet 31-12	101,4	102,0

Egenkapitalopgørelse, koncern

Beløb i mio. kr.

Egenkapital, koncern	Aktie kapital	Reserve for sikringstransaktion	Reserve for valutakursregulering	Overført resultat	Aktionærernes andel af egenkapitalen	Minoritetsaktionærernes andel	Egenkapital i alt
2016							
Egenkapital 01-01	520,0	-33,4	6,2	467,0	959,8	39,1	998,9
Årets resultat	-	-	-	-12,8	-12,8	23,0	10,2
Anden totalindkomst:							
Valutakursreguleringer, udenlandske virksomheder	-	-	-1,0	-	-1,0	-	-1,0
Værdiregulering af sikringsinstrumenter, joint ventures	-	-4,6	-	-	-4,6	-	-4,6
Anden totalindkomst i alt	-	-4,6	-1,0	-	-5,6	-	-5,6
Transaktioner med ejere:							
Udstedte warrants, egenbetaling	-	-	-	1,7	1,7	-	1,7
Tilbageførelse af tildelt program (warrants), netto	-	-	-	-1,5	-1,5	-	-1,5
Udloddet udbytte	-	-	-	-	-	-40,0	-40,0
Transaktioner med ejere i alt	-	-	-	0,2	0,2	-40,0	-39,8
Årets bevægelser i alt	-	-4,6	-1,0	-12,6	-18,2	-17,0	-35,2
Egenkapital 31-12	520,0	-38,0	5,2	454,4	941,6	22,1	963,7
2015							
Egenkapital 01-01	520,0	-39,0	1,7	281,1	763,8	57,9	821,7
Årets resultat	-	-	-	183,4	183,4	106,2	289,6
Anden totalindkomst:							
Valutakursreguleringer, udenlandske virksomheder	-	-	4,5	-	4,5	-	4,5
Værdiregulering af sikringsinstrumenter, joint ventures	-	5,6	-	-	5,6	-	5,6
Anden totalindkomst i alt	-	5,6	4,5	-	10,1	-	10,1
Transaktioner med ejere:							
Udstedte warrants, egenbetaling	-	-	-	1,4	1,4	-	1,4
Udstedte warrants	-	-	-	1,1	1,1	-	1,1
Udloddet udbytte	-	-	-	-	-	-125,0	-125,0
Transaktioner med ejere i alt	-	-	-	2,5	2,5	-125,0	-122,5
Årets bevægelser i alt	-	5,6	4,5	185,9	196,0	-18,8	177,2
Egenkapital 31-12	520,0	-33,4	6,2	467,0	959,8	39,1	998,9

Egenkapitalopgørelse, moderselskab

Beløb i mio. kr.

Egenkapital, moderselskab	Aktiekapital	Reserve for udviklingsomkostninger	Overført resultat	I alt
2016				
Egenkapital 01-01	520,0	-	-59,8	460,2
Årets resultat	-	20,5	86,4	106,9
Transaktioner med ejere:				
Udstedte warrants, egenbetaling	-	-	1,7	1,7
Tilbageførelse af tildelt program (warrants), netto	-	-	-1,5	-1,5
Årets bevægelser i alt	-	20,5	86,6	107,1
Egenkapital 31-12	520,0	20,5	26,8	567,3
2015				
Egenkapital 01-01	520,0	-	-65,7	454,3
Årets resultat	-	-	3,4	3,4
Transaktioner med ejere:				
Udstedte warrants, egenbetaling	-	-	1,4	1,4
Udstedte warrants	-	-	1,1	1,1
Årets bevægelser i alt	-	-	5,9	5,9
Egenkapital 31-12	520,0	-	-59,8	460,2

Noter

Note		Side
1	Anvendt regnskabspraksis	33
2	Regnskabsmæssige skøn og vurderinger	42
3	Aktivitetsoplysninger	45
4	Nettoomsætning	45
5	Afskrivninger	45
6	Personaleomkostninger	46
7	Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor	47
8	Finansielle indtægter	47
9	Finansielle omkostninger	47
10	Skat	48
11	Immaterielle aktiver	50
12	Materielle aktiver	51
13	Kapitalandele i dattervirksomheder og joint ventures	55
14	Varebeholdninger	57
15	Tilgodehavender	57
16	Rentebærende forpligtelser	58
17	Hensatte forpligtelser	59
18	Igangværende entreprisekontrakter	60
19	Sikkerhedsstillelser	60
20	Leasingforpligtelser	61
21	Eventualaktiver og eventualforpligtelser	62
22	Nærtstående parter	63
23	Joint ventures	64
24	Finansielle risici	65
25	Kapitalstyring og aktiekapital	69
26	Ny regnskabsregulering	70
27	Begivenheder efter balancedagen	70
28	Regulering for ikke-likvide driftsposter mv.	71
29	Køb af materielle anlægsaktiver	71
30	Optagelse af langfristet gæld til kreditinstitutter mv.	71
31	Likviditet	71
32	Køb og salg af virksomheder og aktiviteter	72
33	Selskabsoversigt	73

Noter

 Note

1 Anvendt regnskabspraksis

Koncernens og moderselskabets årsrapport for 2016 aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i årsregnskabsloven.

Bestyrelse og direktion har den 16. februar 2017 behandlet og godkendt årsrapporten for 2016 for MT Højgaard A/S. Årsrapporten forelægges MT Højgaards A/S' aktionærer til godkendelse på den ordinære generalforsamling den 16. marts 2017.

Årsrapporten er aflagt i danske kroner (mio. kr.).

Koncernen har implementeret de standarder og fortolkningsbidrag, der træder i kraft for 2016. Ingen af disse har påvirket indregning og måling i 2016, eller forventes at påvirke koncernen fremover.

Den anvendte regnskabspraksis, som er beskrevet nedenfor, er anvendt konsistent i regnskabsåret og for sammenligningstillene. Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2015.

I 2016 blev der foretaget en reklassifikation mellem funktionerne i resultatopgørelsen. Nettoeffekten på driftsresultatet før særlige poster var nul. Reklassifikationen blev foretaget for at ensrette allokeringer og tilpasse til sammenlignelige selskaber.

Sammenligningstal blev tilrettet.

Beløb i mio. kr.	Moderselskab 2015			Koncern 2015		
	Efter reklass.	Regulering	Før reklass.	Efter reklass.	Regulering	Før reklass.
Resultatopgørelse						
Nettoomsætning	2.430,0	-	2.430,0	6.531,4	-	6.531,4
Produktionsomkostninger	-2.245,6	-36,7	-2.208,9	-5.759,9	-91,3	-5.668,6
Bruttoresultat	184,4	-36,7	221,1	771,5	-91,3	862,8
Salgsomkostninger	-155,5	1,6	-157,1	-204,2	-26,2	-178,0
Administrationsomkostninger	-130,8	35,1	-165,9	-247,1	117,5	-364,6
Resultat før andel af resultat i joint ventures	-101,9	-	-101,9	320,2	-	320,2
Andel af resultat efter skat i joint venture	-	-	-	31,3	-	31,3
Driftsresultat før særlige poster	-101,9	-	-101,9	351,5	-	351,5
Særlige poster	-	-	-	-	-	-
Resultat af primær drift (EBIT)	-101,9	-	-101,9	351,5	-	351,5
Finansielle poster	144,9	-	144,9	18,7	-	18,7
Resultat før skat	43,0	-	43,0	370,2	-	370,2
Skat af resultatet	-39,6	-	-39,6	-80,6	-	-80,6
Resultat efter skat	3,4	-	3,4	289,6	-	289,6

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af moderselskabets og de enkelte virksomheders reviderede årsregnskaber opgjort i overensstemmelse med MT Højgaard-koncernens regnskabspraksis.

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet MT Højgaard A/S og de dattervirksomheder, hvori koncernen har bestemmende indflydelse. Koncernen har bestemmende indflydelse på en virksomhed, hvis koncernen er eksponeret for eller har ret til variable afkast fra sin involvering i virksomheden, og har mulighed for at påvirke afkastet gennem sin råderet over virksomheden.

Noter

 Note

1 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Ved vurderingen af, om koncernen har bestemmende indflydelse, tages hensyn til de facto-kontrol og potentielle stemmerettigheder, der på balancetidspunktet er reelle og har substans.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100%. Minoritetsinteressernes andel af årets resultat og af egenkapitalen i dattervirksomheder, der ikke ejes 100%, indgår som en del af koncernens resultat henholdsvis egenkapital, men præsenteres separat.

Nyerhvervede og nystiftede virksomheder medtages i koncernregnskabet fra henholdsvis overtagelses- og stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i koncernregnskabet frem til afståelsestidspunktet. Sammenligningstal korrigeres ikke for nyhvervede virksomheder.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet foretages sammenlægning af ensartede regnskabsposter og eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, mellemværender og udbytter. Endvidere elimineres urealiseret fortjeneste/tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Joint arrangements er aktiviteter eller virksomheder, hvori koncernen gennem samarbejdsaftaler med en eller flere parter har fælles bestemmende indflydelse. Fælles bestemmende indflydelse indebærer, at beslutninger om de relevante aktiviteter kræver enstemmighed blandt de parter, der har den fælles bestemmende indflydelse.

Joint arrangements klassificeres som joint ventures eller joint operations. Ved joint operations forstås aktiviteter, hvor deltagerne har direkte rettigheder over aktiver og hæfter direkte for forpligtelser, mens der ved joint ventures forstås aktiviteter, hvor deltagerne alene har rettigheder over nettoaktiverne.

I koncernens balance måles kapitalandele i joint ventures efter den indre værdis metode. Det vil sige, at målingen som udgangspunkt sker til de forholdsmæssige andele af virksomhedernes indre værdi, opgjort efter koncernens regnskabspraksis, med fradrag eller tillæg af urealiseret koncernintern fortjeneste/tab og med tillæg af goodwill.

Joint ventures med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til nul. Såfremt koncernen har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække et joint ventures underbalance, modregnes denne i koncernens tilgodehavender hos virksomheden. Et eventuelt resterende beløb indregnes under andre hensatte forpligtelser.

Fortjeneste eller tab ved salg eller afvikling af dattervirksomheder og joint ventures opgøres som salgs- eller afviklingssummen med fradrag af den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver inklusive goodwill på salgstidspunktet samt omkostninger til salg eller afvikling.

Virksomhedssammenslutninger

Ved tilkøb af virksomheder, hvor moderselskabet opnår bestemmende indflydelse, anvendes overtagelsesmetoden. De tilkøbte virksomheders identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Identificerbare immaterielle aktiver indregnes, såfremt de kan udskilles eller udspringer af en kontraktlig ret, og dagsværdien kan opgøres pålideligt. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger. Transaktionsomkostninger omkostningsføres i afholdelsesåret.

Positive forskelsbeløb mellem kostpris og dagsværdi af de overtagne aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser indregnes som goodwill under immaterielle aktiver. Der afskrives ikke på goodwill. Værdien af goodwill vurderes mindst en gang årligt og nedskrives over resultatopgørelsen til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Nedskrivninger på goodwill tilbageføres ikke.

Hvis der på overtagelsestidspunktet er usikkerhed om målingen af overtagne identificerbare aktiver, forpligtelser eller eventualforpligtelser, sker den første indregning på grundlag af foreløbigt opgjorte dagsværdier. Såfremt det efterfølgende viser sig, at sådanne identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser havde en anden dagsværdi på overtagelsestidspunktet end først antaget, reguleres goodwill inden 12 måneder efter overtagelsen. Overtagelsestidspunktet er det tidspunkt, hvor moderselskabet faktisk opnår kontrol over den overtagne virksomhed.

Noter

 Note

1 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Minoritetsinteresser

Ved første indregning måles minoritetsinteresser enten til dagsværdien af minoritetsinteressernes ejerandel eller til minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af dagsværdien af den overtagne virksomheds identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser.

Omregning af fremmed valuta

For hver af de rapporterende virksomheder i koncernen fastsættes den funktionelle valuta som den primære valuta på det marked, som virksomheden opererer på. Den funktionelle valuta for moderselskabet er danske kroner.

Transaktioner i alle andre valutaer end den funktionelle valuta omregnes til den funktionelle valuta med anvendelse af transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender og gæld i fremmed valuta omregnes med anvendelse af balancedagens kurser. Valutakursdifferencer, der opstår mellem henholdsvis transaktionsdagens eller balancedagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Ved indregning af udenlandske dattervirksomheder og joint arrangements omregnes resultatopgørelserne opgjort i de enkelte virksomheders funktionelle valuta til danske kroner efter de gennemsnitlige valutakurser, der ikke afviger væsentligt fra transaktionsdagens kurser, mens balanceposterne omregnes efter balancedagens valutakurser. Valutakursdifferencer, der opstår ved omregning af udenlandske virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser og resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes i anden totalindkomst og i en særskilt reserve for valutakursreguleringer under egenkapitalen.

Kursregulering af mellemværender med udenlandske virksomheder, der anses for en del af den samlede nettoinvestering i den pågældende virksomhed, indregnes i koncernregnskabet i anden totalindkomst og i en særskilt reserve for valutakursreguleringer under egenkapitalen.

Ved køb og salg af en udenlandsk enhed omregnes aktiver og forpligtelser til valutakursen på overtagelsesdagen, henholdsvis afståelsesdagen.

Afledte finansielle instrumenter

Koncernen anvender afledte finansielle instrumenter, såsom valutaterminskontrakter og lignende instrumenter, til afdækning af finansielle risici, der opstår i forbindelse med den primære drift. For afledte finansielle instrumenter, der ikke opfylder betingelserne for behandling som sikringsinstrumenter, indregnes ændringer i dagsværdien løbende i resultatopgørelsen under finansielle poster.

For afledte finansielle instrumenter, der opfylder betingelserne for behandling som sikringsinstrumenter vedrørende fremtidige betalingsstrømme, indregnes ændringer i dagsværdien i anden totalindkomst og i en særskilt reserve for sikringstransaktioner under egenkapitalen.

Indtægter og omkostninger vedrørende sådanne sikringstransaktioner overføres fra reserven under egenkapitalen til resultatopgørelsen på det tidspunkt, hvor de sikrede pengestrømme påvirker resultatet og indregnes i samme post som det sikrede.

Afledte finansielle instrumenter indregnes fra handelsdagen, og måles i balancen til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indregnes under henholdsvis andre tilgodehavender og anden gæld. Dagsværdien opgøres på grundlag af aktuelle markedsdato og anerkendte værdiansættelsesmetoder, baseret på observerbare valutakurser.

Leasingforhold

Leasingkontrakter vedrørende materielle aktiver, hvor koncernen har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing), indregnes i balancen som aktiver. Aktiverne måles ved første indregning til kostpris, svarende til dagsværdi eller til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse, hvis denne er lavere.

Ved beregning af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rentefod som diskonteringsfaktor eller en tilnærmet værdi for denne. Den kapitaliserede restleasingforpligtelse på finansielle leasingkontrakter indregnes under forpligtelser.

Alle øvrige leasingkontrakter betragtes som operationelle, og leasingydelse indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid.

Noter

 Note

1 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Finansieringsomkostninger beregnes som forskellen mellem de samlede fremtidige leasingydelser og regnskabsmæssig værdi (nutidsværdi) af finansielle leasingkontrakter. Disse indregnes i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Offentlige tilskud

Offentlige tilskud omfatter tilskud til projekter og investeringer mv. Tilskud, der er modtaget til dækning af omkostninger eller anskaffelse af aktiver, passiveres og indregnes i resultatopgørelsen i takt med afholdelsen af de omkostninger eller afskrivning af de aktiver, der er ydet tilskud til.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætningen omfatter afsluttede og igangværende entreprenorkontrakter, salg af udviklingsprojekter, salg af boliger, lejeindtægter, serviceydelser mv.

Omsætning fra entreprenorkontrakter, hvor der leveres aktiver eller anlæg med høj grad af individuel tilpasning til kunden, indregnes i resultatopgørelsen i takt med produktionens udførelse, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden).

Indtægter fra entreprenorkontrakter omfatter den aftalte entreprisum med tillæg eller fradrag af aftalte ændringer til det kontraktfastsatte arbejde, krav vedrørende ekstraydelser og eventuelle rentebetalinger i forbindelse hermed mv.

Nettoomsætning fra projektudviklingssager for egen regning og boliger indregnes efter salgsmetoden. Omsætningen og avancen på solgte projekter indregnes, når aflevering og risikoovergang til køber har fundet sted, og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget.

Nettoomsætning vedrørende lejeindtægter, serviceydelser mv. indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at ydelsen leveres til køber, når indtægten kan opgøres pålideligt, og betaling er sandsynlig.

Nettoomsætningen måles eksklusiv moms og afgifter og inklusiv rabatter i forbindelse med salget.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger omfatter såvel direkte som indirekte omkostninger, der afholdes for at opnå årets nettoomsætning samt forventet tab på igangværende entreprenorkontrakter. Produktionsomkostninger består blandt andet af omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, løn og gager, af- og nedskrivninger, underentreprenørleverancer, leje af produktionsudstyr, design, teknisk assistance, mangel- og garantiarbejder samt underleverandørkrav, blandt andet vedrørende ekstraydelser, herunder eventuelle rentebetalinger i forbindelse hermed mv.

Salgsomkostninger

Salgsomkostninger omfatter tilbuds-, reklame- og markedsføringsomkostninger samt gager mv. til salgs- og marketingfunktioner.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger omfatter omkostninger til det administrative personale og ledelsen, herunder gager, kontoromkostninger og afskrivninger mv.

Særlige poster

Særlige poster omfatter væsentlige indtægter og omkostninger, der udgør resultatpåvirkningen af gamle offshore-retssager samt tvistsagen Buxton. Posten vises særskilt for at give et retvisende billede af koncernens resultat af primær drift.

Koncernens andel af resultat efter skat af joint ventures

I koncernens resultatopgørelse indregnes de forholdsmæssige andele af joint arrangements resultat efter skat og elimineringen af interne fortjenester og tab.

Noter

 Note

1 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger omfatter renter, udbytte fra andre kapitalandele, realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab vedrørende finansielle aktiver, gæld og transaktioner i fremmed valuta, finansielle omkostninger ved leasing samt tillæg/godtgørelser angående selskabsskat. Låneomkostninger, der vedrører anskaffelse, opførelse eller udvikling af egenfremstillede aktiver, henføres til kostprisen for sådanne aktiver.

Skat

Årets skat, der består af aktuel skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i årets resultat, i anden totalindkomst eller på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalte acontoskatter mv.

Moderselskabet MT Højgaard A/S er sambeskattet med de danske og udenlandske dattervirksomheder (international sambeskatning). Dattervirksomhederne indgår i sambeskatningen fra det tidspunkt, hvor de indgår i koncernregnskabet, og frem til det tidspunkt, hvor de udgår af dette. Den aktuelle danske skat fordeles mellem de sambeskattede danske virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster.

MT Højgaard A/S er administrationselskab for den danske sambeskatning og afregner som følge heraf alle betalinger af selskabsskat til de danske skattemyndigheder.

Udskudte skatteforpligtelser og skatteaktiver måles efter den balanceorienterede gældsmetode og omfatter samtlige midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige værdier af forpligtelser og aktiver. Der indregnes dog ikke udskudt skat af midlertidige forskelle vedrørende ikke skattemæssigt afskrivningsberettiget goodwill og kontorejendomme. Ved opgørelsen tages udgangspunkt i den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afviklingen af forpligtelsen og de hertil svarende skatteregler.

Der hensættes udskudt skat til dækning af genbeskatning af skattemæssige underskud i de sambeskattede udenlandske dattervirksomheder, hvis afhændelse af kapitalandelene eller udtræden af den internationale sambeskatning vurderes at blive aktuel.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der ifølge lovgivningen er gældende i de respektive lande, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ved forskydning i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes virkningen i resultatopgørelsen, medmindre der er tale om poster, der tidligere er ført over egenkapitalen.

Udskudte skatteaktiver, herunder den skattemæssige værdi af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes med den værdi, hvortil de forventes at kunne realiseres. Det kan ske ved modregning i enten udskudte skatteforpligtelser eller skat af fremtidige resultater i moderselskabet og de øvrige sambeskattede virksomheder i samme land. Udskudte skatteaktiver opføres særskilt under andre langfristede aktiver.

Der foretages nedskrivning på indregnede udskudte skatteaktiver, såfremt det baseret på forretningsplaner mv. vurderes, at de udskudte skatteaktiver ikke kan genindvindes inden for en overskuelig fremtid.

Balancen

Immaterielle aktiver

Indregning og måling af goodwill er beskrevet i afsnittet om virksomhedssammenslutninger. Andre immaterielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Afskrivning foretages lineært over den forventede brugstid, sædvanligvis 5-10 år. Afskrivningsgrundlaget reduceres med eventuelle nedskrivninger. Andre immaterielle aktiver omfatter primært ERP og andre it-systemer.

Noter

 Note

1 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Materielle aktiver

Materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger knyttet direkte til anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klart til brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører, lønforbrug samt låneomkostninger, der kan relateres til opførelsen af aktiverne.

Materielle aktiver afskrives lineært over den forventede brugstid til den forventede scrapværdi. Brugstiden fastsættes individuelt for større aktiver, mens den for øvrige aktiver fastsættes for grupper af ensartede aktiver.

Forventede brugstider:

Bygninger	10-50 år
Produktionsanlæg og maskiner	3-10 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-10 år
Indretning af lejede lokaler	3-10 år

Der afskrives ikke på grunde. Endvidere afskrives ikke, hvis et aktivs scrapværdi overstiger den regnskabsmæssige værdi. Scrapværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revideres årligt.

Fortjeneste/tab ved salg af materielle aktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgskostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet og indregnes i resultatopgørelsen under produktions- eller administrationsomkostninger.

Kapitalandele i joint ventures i koncernregnskabet

I koncernens balance måles kapitalandele i joint ventures efter den indre værdis metode. Det vil sige, at målingen som udgangspunkt sker til de forholdsmæssige andele af virksomhedernes indre værdi, opgjort efter koncernens regnskabspraksis, med fradrag eller tillæg af urealiseret koncernintern fortjeneste/tab og med tillæg af goodwill.

Joint ventures med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til nul. Såfremt koncernen har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække et joint ventures underbalance, modregnes denne i koncernens tilgodehavender hos virksomheden. Et eventuelt resterende beløb indregnes under andre hensatte forpligtelser.

MT Højgaard A/S indgår i flere OPP-selskaber, som alle indregnes som joint ventures i henhold til IFRS 11. I henhold til kontrakterne mellem parterne kræves det, at beslutninger træffes i fællesskab af alle parter. Der henvises til note 23 og 33 for nærmere oplysninger om ejerforhold.

Kapitalandele i dattervirksomheder og joint ventures i moderselskabets regnskab

I moderselskabets balance måles kapitalandele i dattervirksomheder og joint ventures til kostpris inklusive købsomkostninger. Der nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Dattervirksomheder og joint ventures med negativ værdi indregnes til nul. Såfremt moderselskabet har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance, modregnes denne i moderselskabets tilgodehavende hos virksomheden. Et eventuelt resterende beløb indregnes under andre hensatte forpligtelser.

Værdiforringelse af langfristede aktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle, materielle og andre langfristede aktiver vurderes mindst en gang årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse. Hvis dette er tilfældet, opgøres aktivets eller den pengestrømsfrembringende enheds genindvindingsværdi. Genindvindingsværdien af goodwill opgøres dog altid årligt.

Et tab ved værdiforringelse indregnes i resultatopgørelsen, hvis den regnskabsmæssige værdi af et aktiv eller en pengestrømsfrembringende enhed overstiger genindvindingsværdien. Nedskrivninger tilbageføres i det omfang, der er sket ændringer i de forudsætninger og skøn, der førte til nedskrivningen. Nedskrivninger på goodwill tilbageføres ikke.

Noter

Note

1 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden. Hvis nettorealiseringsværdien er lavere end kostprisen, nedskrives den regnskabsmæssige værdi til denne lavere værdi.

Kostprisen for råvarer og hjælpematerialer er anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Ejendomme, igangværende projektudviklingssager og ubebyggede grunde, som ikke anses at være til vedvarende eje eller brug, måles til kostpris eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere, og opføres under ejendomme til videresalg. Ejendommene til videresalg består af ubebyggede grunde, der ejes med henblik på projektudviklingsaktiviteter, og færdigopførte boliger til videresalg.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris fratrukket tab ved værdiforringelse.

Igangværende entreprisekontrakter

Igangværende entreprisekontrakter måles til salgsværdien af det udførte arbejde. Entreprisekontrakter er kendetegnet ved, at aktiver eller anlæg fremstilles i henhold til kundens specifikationer og krav med hensyn til design og funktionalitet mv., og at der inden påbegyndelsen af arbejdet er indgået en bindende kontrakt, der medfører bod eller erstatning ved eventuel ophævelse.

Salgsværdien måles på grundlag af de samlede forventede indtægter på den enkelte entreprisekontrakt og færdiggørelsesgraden på balancedagen. Færdiggørelsesgraden fastsættes med udgangspunkt i de afholdte omkostninger og de samlede forventede omkostninger. Hvis det er sandsynligt, at de totale omkostninger vil overstige de totale indtægter på en igangværende entreprisekontrakt, indregnes det samlede forventede tab på entreprisen straks som en omkostning.

Når salgsværdien ikke kan opgøres pålideligt, indregnes salgsværdien til de medgåede omkostninger eller nettorealiseringsværdien, hvis denne er lavere.

Den enkelte igangværende entreprisekontrakt indregnes i balancen under enten tilgodehavender eller kortfristede forpligtelser afhængigt af salgsværdien med fradrag af acontofaktureringer og indregnede tab.

Omkostninger i forbindelse med salgs- og tilbudsarbejde til opnåelse af kontrakter indregnes som salgskomkostninger i resultatopgørelsen for det regnskabsår, hvori de afholdes.

Periodeafgrænsningsposter

I periodeafgrænsningsposter indgår omkostninger eller indtægter, som er afholdt eller indgået i året vedrørende efterfølgende regnskabsår, bortset fra poster, som vedrører igangværende entreprisekontrakter.

Egenkapital

Reserve for sikringstransaktioner

Reserve for sikringstransaktioner i koncernregnskabet omfatter ændringer i dagsværdi af sikringstransaktioner, som opfylder kriterierne for sikring af fremtidige betalingsstrømme, og hvor den sikrede transaktion endnu ikke er realiseret.

Reserve for valutakursreguleringer

Reserve for valutakursreguleringer i koncernregnskabet omfatter kursdifferencer opstået ved omregning af regnskaber for udenlandske virksomheder fra deres funktionelle valuta til danske kroner samt kursregulering af mellemværender med udenlandske virksomheder, der anses for en del af koncernens samlede nettoinvestering i den pågældende virksomhed.

Ved hel eller delvis realisation af nettoinvesteringen indregnes valutakursreguleringerne i resultatopgørelsen.

Reserve for udviklingsomkostninger

Reserve for udviklingsomkostninger i moderselskabet omfatter indregnede udviklingsomkostninger. Reserven kan ikke benyttes til udbytte eller dækning af underskud. Reserven reduceres eller opløses i takt med, at udviklingsprojekterne afskrives eller, hvis de indregnede udviklingsomkostninger udgår af virksomhedens drift. Dette sker ved overførsel direkte til overført resultat.

Noter

 Note

1 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Aktiebaseret vederlæggelse

Værdien af serviceydelser modtaget som modydelse for aktiebaseret vederlag måles til dagsværdi.

Aktiebaseret vederlæggelse klassificeres som enten en egenkapitalbaseret ordning eller en kontantbaseret ordning. Klassifikationen baseres på, om afregning sker ved udstedelse af aktier eller kontant differenceafregning. Når afregningsformen er baseret på fremtidige kriterier, klassificeres programmet på baggrund af ledelsens forventninger om sandsynligheden for, at de fremtidige kriterier indtræffer.

Vurderes det som værende mest sandsynligt, at ordningen skal afregnes i aktier, klassificeres programmet som en egenkapitalbaseret ordning. For egenkapitalbaserede ordninger måles dagsværdien på tildelingstidspunktet og indregnes i resultatopgørelsen under personaleomkostninger over serviceperioden. Den indregnede omkostning modposteres direkte på egenkapitalen. Såfremt der er usikkerhed om serviceperiodens længde på tildelingstidspunktet, estimeres denne på baggrund af ledelsens bedste skøn over tidspunktet, hvor medarbejderne opnår endelig ret til den aktiebaserede vederlæggelse. Efter første indregning justeres programmets samlede omkostninger for ændringer i skønnet over antallet af tildelinger, som medarbejderne faktisk erhverver ret til. Såfremt skønnet over serviceperiodens længde ændres, indregnes andelen af programmets omkostninger, der endnu ikke er indregnet som en omkostning, forholdsmæssigt over den revurderede serviceperiode.

Vurderes det som værende mest sandsynligt, at udfaldet af de fremtidige kriterier medfører, at programmet skal afregnes ved kontant differenceafregning, skal programmet klassificeres som en kontantbaseret ordning. Ved første indregning måles forpligtelsen til at foretage kontant differenceafregning til dagsværdi på tildelingstidspunktet, og indregnes løbende over serviceperioden gennem resultatopgørelsen som en personaleomkostning. Efterfølgende genmåles dagsværdien af forpligtelsen på hver balancedag og endelig ved afregning. Ændringer i forpligtelsens dagsværdi indregnes i resultatopgørelsen under personaleomkostninger forholdsmæssigt i forhold til den forløbne del af serviceperioden. Modposten hertil indregnes under forpligtelser.

Koncernens warrantsprogram er indregnet som en egenkapitalbaseret ordning frem til og med 2015 og kontantbaseret ordning fra og med 2016 og er indregnet i overensstemmelse med reglerne herfor.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til garantiforpligtelser, tab på igangværende arbejder, hensættelser til tvister/retssager og andre forpligtelser. Garantiforpligtelser hensættes på grundlag af rejste garantikrav, hvor beløbet ikke har kunnet opgøres endeligt, samt på grundlag af erfaringsmæssige mangler ved 1- og 5-års gennemgang og for enkelte entrepriser vurderede omkostninger i forbindelse med længere garantiperioder.

Finansielle gældsforpligtelser

Gæld til kreditinstitutter mv. indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Forpligtelserne måles i efterfølgende perioder til amortiserede kostpriser, opgjort ved anvendelse af den effektive rentes metode, således at forskellen mellem provenuet (netto) og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden. Dagsværdi af de finansielle gældsforpligtelser er opgjort som nutidsværdien af forventede fremtidige afdrags- og rentebetalinger. Som diskonteringsrente er anvendt koncernens aktuelle lånerente for tilsvarende løbetider.

Andre gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører, dattervirksomheder og joint ventures samt anden gæld, måles til amortiseret kostpris.

Segmentoplysninger

Koncernen har kun aktiviteter inden for ét forretningssegment, og der gives derfor alene oplysninger om den geografiske fordeling af koncernens omsætning og langfristede aktiver.

Denne segmentering følger koncernens ledelsesmæssige og interne økonomistyring. Segmentoplysningerne er udarbejdet i overensstemmelse med koncernens anvendte regnskabspraksis.

Noter

 Note

1 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme opdelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året, samt hvordan disse pengestrømme har påvirket koncernens likvider.

Pengestrømme fra driftsaktivitet (CFFO)

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres efter den indirekte metode som resultat af primær drift reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændringer i driftskapitalen samt finansielle poster og betalte selskabsskatter.

Pengestrømme fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter, immaterielle, materielle og finansielle aktiver samt køb og salg af værdipapirer, der ikke medregnes som likvider.

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter betalinger til og fra aktionærer inklusive betaling af udbytte samt optagelse af og afdrag på langfristet gæld.

Likviditet

Likviditet omfatter likvide beholdninger med fradrag af kortfristet gæld til kreditinstitutter mv.

Nøgletal

Nøgletal er udarbejdet i overensstemmelse med Finansforeningens "Anbefalinger og Nøgletal 2015".

Definition af anvendte nøgletal:

Bruttomargin	=	Bruttoresultat/nettoomsætning
EBIT-margin	=	Resultat før renter og skat/nettoomsætning
Resultatgrad (før skat-margin)	=	Resultat før skat/nettoomsætning
Arbejdskapital	=	Nettoarbejdskapital eksklusive grunde til videresalg
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill (ROIC)	=	EBITA/gennemsnitlig investeret kapital inkl. goodwill
Afkast af investeret kapital efter skat inkl. goodwill (ROIC efter skat)	=	NOPLAT/gennemsnitlig investeret kapital inkl. goodwill
Egenkapitalforrentning (ROE)	=	Resultat efter skat ekskl. minoriteter/gennemsnitlig egenkapital ekskl. minoriteter
Soliditetsgrad	=	Egenkapital ekskl. minoriteter, ultimo/samlede aktiver
Investeret kapital	=	Investeret kapital er den kapital, der investeres i driftsaktiviteter, nærmere betegnet de aktiver, der genererer indtægter, som bidrager til EBIT. Den investerede kapital beregnes som summen af driftsmæssige immaterielle og materielle anlægsaktiver samt nettoarbejdskapital.

Noter

 Note

2 Regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Skønsmæssig usikkerhed

Ved opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser kræves skøn over, hvorledes fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser på balancedagen.

De anvendte skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen vurderer er forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige eller unøjagtige, og uventede begivenheder eller omstændigheder kan opstå. Desuden er virksomheden underlagt risici og usikkerheder, som kan føre til, at de faktiske resultater afviger fra disse skøn.

Skøn, der er særligt væsentlige for regnskabsaflæggelsen, er fortrinsvis forbundet med indregning af entreprisekontrakter og de risici, der er ved udførelsen af disse. Dette drejer sig om måling af salgsværdien af igangværende entreprisekontrakter, opgørelse af garantiforpligtelser, vurdering af udfaldet af tvister samt genindvinding af udskudte skatteaktiver. Desuden er der væsentlige regnskabsmæssige skøn forbundet med vurdering af nedskrivningsbehov ved indregning af kapitalandele og goodwill.

Entreprisekontrakter, herunder skønsmæssig indregning og måling af omsætning og dækningsbidrag

Måling af igangværende entreprisekontrakter er baseret på en stadvurdering af de enkelte projekter samt forventning om resterende afvikling af hver enkelt kontrakt, herunder udfaldet af uoverensstemmelser. Vurderingen af projekternes stade og økonomi, herunder uoverensstemmelser, foretages individuelt pr. projekt i samarbejde mellem direktionen og projektledelsen.

Vurderingen af uoverensstemmelser vedrørende ekstraarbejder, tidsfristforlængelser, krav om dagbod mv. foretages med udgangspunkt i forholdenes karakter, kendskab til bygherre, forhandlingsstadiet, tidligere erfaringer og dermed en vurdering af sandsynlighed for udfaldet af den enkelte sag. For væsentlige uoverensstemmelser indgår eksternt advokatvurdering i grundlaget for vurderingen.

Skøn, der er knyttet til den fremtidige afvikling af det resterende arbejde, afhænger af en række faktorer, ligesom et projekts forudsætninger kan ændres i takt med arbejdets udførelse. Tilsvarende kan vurderingen af uoverensstemmelser ændre sig i takt med sagernes fremdrift.

Det faktiske resultat kan dermed afvige væsentligt fra det forventede resultat.

Tvister, rets- og voldgiftssager samt eventualaktiver og -forpligtelser

Koncernen er, som del af sin forretningskarakter, naturligt part i forskellige uoverensstemmelser, tvister, rets- og voldgiftssager. Det vurderes i alle tilfælde, i hvilket omfang sagerne kan medføre forpligtelser for koncernen samt sandsynligheden herfor. En sag kan i nogle tilfælde ligeledes udmunde sig i et eventualaktiv eller krav mod andre parter end bygherren. *Tilgængelig information og juridiske vurderinger fra rådgivere danner grundlag for ledelsens skøn.* Udfaldet kan være vanskeligt at vurdere, og resultatet kan i sagens natur afvige fra koncernens vurdering.

Hensættelser til garantiforpligtelser

Hensættelse til garantiforpligtelser vurderes individuelt for den enkelte entreprisekontrakt og vedrører sædvanlige et- og femårs garantiarbejder og for enkelte virksomheder længere garantiperioder. Hensættelsesniveauet baseres på et erfaringsgrundlag og det enkelte projekts karakteristika. Sådanne skøn er i sagens natur forbundet med usikkerhed, hvorfor de faktiske garantiforpligtelser kan afvige fra det estimerede. Yderligere oplysninger fremgår af note 17.

Noter

 Note

2 Regnskabsmæssige skøn og vurderinger (fortsat)

Genindvinding af udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes i den udstrækning, det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig fremtid (3-5 år) realiseres skattemæssige overskud, hvori fremførselsberettigede underskud mv. kan modregnes. Fastlæggelse af, hvor stort et beløb, der kan indregnes som udskudte skatteaktiver, baseres på et skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud og under hensyntagen til gældende skatlovgivning.

Prognoserne for de fremtidige overskud i de virksomheder, hvor underskuddene kan udnyttes, opdateres årligt. Ledelsen vurderer ved udgangen af regnskabsåret, i hvilket omfang de skattemæssige overskud efter gældende skatlovgivning vil kunne realiseres inden for en overskuelig fremtid, samt hvilke skattesatser der er gældende på anvendelsestidspunktet. På baggrund heraf foretages revurdering af indregningen af de udskudte skatteaktiver.

Ikke-aktiverede skatteaktiver i koncernen og i moderselskabet vedrører skattemæssige underskud, der kan fremføres tidsmæssigt ubegrænset. Disse kan indtægtsføres, når koncernen udviser de fornødne positive resultater.

Den udskudte skat beregnes med de skattesatser, der er gældende i de respektive lande, som den udskudte skat stammer fra.

Yderligere oplysninger fremgår af note 10.

Nedskrivningstest for kapitalandele og goodwill

Ved nedskrivningstest af kapitalandele optaget til kostpris (moderselskabet) og goodwill foretages skøn over, hvorledes de pågældende virksomheder eller dele af virksomheden, som goodwill knytter sig til, vil være i stand til at generere tilstrækkelige positive nettopengestrømme i fremtiden til at understøtte værdien af kapitalandelen eller goodwill og øvrige nettoaktiver i den pågældende del af virksomheden. Dette er naturligt behæftet med en vis usikkerhed, hvilket afspejles i den valgte diskonteringsfaktor.

Der gennemføres årlige værdiforringelsestest af den regnskabsmæssige værdi af goodwill. Goodwill kan henføres til Anlæg, Byggeri i MT Højgaard A/S, Enemærke & Petersen A/S og Lindpro A/S.

Ved vurderingen af genindvindingsværdien anvendes nytteværdien, der beregnes som nutidsværdien af de fremtidige forventede nettopengestrømme fra de pengestrømsfrembringende enheder. Ved den årlige test opgøres nettopengestrømmene med udgangspunkt i det seneste, godkendte budget for efterfølgende år samt estimater for de efterfølgende fire år. Væksten i terminalperioden holdes konstant. Ved beregningen af nutidsværdien benyttes en diskonteringsfaktor før skat. De primære nøgleforudsætninger vurderes at være vækstraterne og de anvendte EBIT-marginer, som er afhængige af den generelle udvikling i samfundsøkonomien og koncernens styring af risici i enkelte projekter. Ved udarbejdelse af budget og estimater opgøres disse ud fra tidligere erfaringer, herunder de budgetterede afkast på ordreporteføljen og på de forventede ordrer og den planlagte kapacitet samt under hensyntagen til ledelsens forventning til fremtiden, herunder de udmeldte forventninger til fremtidig vækst, EBIT-margin og cashflow. Der udarbejdes endvidere følsomhedsanalyser til brug for at understøtte den regnskabsmæssige værdi.

Nedskrivninger i joint ventures vedrører primært tab på enkeltstående entrepriser, hvor joint venturet alene er etableret med henblik på afvikling af entreprisen og nedlukkes, når entreprisen er færdig.

Yderligere oplysninger fremgår af note 13.

Ledelsesmæssige vurderinger ved anvendelse af den valgte regnskabspraksis

Som led i anvendelsen af koncernens regnskabspraksis foretager ledelsen løbende vurderinger ud over skønsmæssige vurderinger, som kan have væsentlig indvirkning på de i årsregnskabet indregnede beløb.

Noter

Note

2 Regnskabsmæssige skøn og vurderinger (fortsat)

Joint ventures og joint arrangements

Den internationale regnskabsstandard IFRS 11 opererer med det særlige begreb "joint arrangements", hvor andelen i sådanne indregnes efter den økonomiske interesse i projektet i både moder- og koncernregnskabet.

Fællesledede enheder er aktiviteter og virksomheder, hvor koncernen efter kontraktlige aftaler med én eller flere andre parter har fælles kontrol. Sådanne enheder bliver klassificeret som joint ventures, hvis aftaleparternes rettigheder er begrænset til nettoaktiver i separate juridiske enheder, eller som joint operations, hvis aftaleparterne har rettigheder og forpligtelser direkte og ubegrænset i enhedernes aktiver henholdsvis forpligtelser.

Joint ventures indregnes efter den indre værdis metode. Joint operations indregnes forholdsmæssigt ud fra andel i indtægter, omkostninger, aktiver og forpligtelser.

Koncernens joint ventures forefindes hovedsagelig i OPP-selskaberne samt Seth. Der henvises til note 23 og 33 for nærmere oplysning om ejerforhold.

Koncernen vurderer virksomhed for virksomhed, hvorvidt der er tale om henholdsvis "joint venture" eller "joint arrangements" baseret på en vurdering af kontrol og fælleskontrol.

MT Højgaard koncernen ejer 60% af stemmerettighederne i Soc. de Empreitadas e Trabalhos Hidráulicos, S.A. (Seth). I henhold til kontrakten mellem parterne kræves der enighed mellem parterne for at træffe beslutninger om de relevante aktiviteter i selskabet. Dette indebærer, at MT Højgaard-koncernen og Operatio SGPS, S.A. har fælles bestemmende indflydelse på ordningen. De kontraktuelle forhold gør, at parterne alene har rettigheder over nettoaktiver, hvorfor Seth behandles som joint venture.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
3 Aktivitetsoplysninger					
Koncernen beskæftiger sig med bygge- og anlægsaktiviteter i Danmark og udlandet.					
I 2016 har koncernen haft udenlandsk aktivitet i Europa (Portugal, Sverige og Norge), Nordatlanten (Færøerne, Grønland og Island), Asien (Maldiverne og Vietnam), Mellemøsten (Qatar) samt Afrika.					
Geografisk fordeling af omsætning og langfristede aktiver					
Nettoomsætningen fordeler sig således:					
				6.155,0	5.349,3
			Danmark		
			Udland	641,6	1.182,1
			I alt	6.796,6	6.531,4
De langfristede aktiver ekskl. udskudte skatteaktiver fordeler sig således:					
				811,7	717,8
			Danmark		
			Udland	66,5	69,8
			I alt	878,2	787,6
4 Nettoomsætning					
Nettoomsætningen fordeler sig således:					
2.374,8	2.978,5		Salgsværdi af årets produktion på igangværende og afsluttede entrepriser mv.	5.815,2	5.546,6
27,7	85,4		Omsætning fra solgte projektudviklingssager mv.	367,2	60,6
27,5	11,1		Lejeindtægter, facility management mv.	614,2	924,2
2.430,0	3.075,0		I alt	6.796,6	6.531,4
5 Afskrivninger					
3,3	7,0		Immaterielle aktiver	15,8	12,3
12,4	13,5		Materielle aktiver	92,1	100,9
15,7	20,5		Afskrivninger i alt	107,9	113,2
Afskrivninger indgår i resultatopgørelsen således:					
13,4	18,9		Produktionsomkostninger	103,2	107,8
-	-		Salgsomkostninger	0,6	1,0
2,3	1,6		Administrationsomkostninger	4,1	4,4
15,7	20,5		Afskrivninger i alt	107,9	113,2

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
6 Personalemkostninger					
Det samlede beløb til lønninger mv. kan specificeres således:					
698,1	780,5		Lønninger og gager mv.	1.895,7	1.795,5
48,9	56,1		Pensionsbidrag (bidragsbaserede)	142,9	134,3
23,9	32,3		Andre omkostninger til social sikring	74,7	59,9
1,1	1,7		Aktiebaseret vederlæggelse (warrants)	1,7	1,1
-	-3,2		Tilbageførelse af tildelte program (warrants)	-3,2	-
772,0	867,4		I alt	2.111,8	1.990,8
1.312	1.480		Gennemsnitligt antal medarbejdere	4.207	3.965
1.324	1.650		Antal medarbejdere, ultimo	4.211	4.125
Det samlede vederlag (gager og honorar mv.) til ledelsen udgør:					
2,4	2,8		Bestyrelse	2,8	2,4
15,1	12,7		Direktion - gage og bonus	12,7	15,1
0,7	1,0		Direktion - aktiebaseret vederlæggelse (warrants)	1,0	0,7
-	-2,0		Tilbageførelse af tildelte program (warrants)	-2,0	-
18,2	14,5		I alt	14,5	18,2

For 2016 har koncerndirektionen en bonusordning med maksimum seks måneders løn baseret på opfyldelse af økonomiske mål. Øvrige ledende medarbejdere er tilsvarende omfattet af bonusordninger, der blandt andet afhænger af årets opnåede resultat.

Koncernen etablerede i april 2014 et warrantprogram for koncernledelsens 5 medlemmer, der løber i perioden frem til 2019. For hver købt warrant tildeles deltageren yderligere en gratis warrant. Warrantprogrammet giver deltagerne ret til årligt at købe/modtage warrants inden for en ramme på akkumuleret 5% af selskabets aktiekapital.

Udnyttelsen af de købte og tildelte warrants er betinget af en børsnotering af moderselskabet MT Højgaard A/S inden foråret 2019. Dette er hidtil vurderet som det mest sandsynlige udfald og har dermed medført en regnskabsmæssig klassifikation som en egenkapitalbaseret ordning. Såfremt moderselskabet ikke forventes børsnoteret inden dette tidspunkt, skal programmet alternativt klassificeres som en kontantbaseret ordning. Ledelsen har i forbindelse med regnskabsaflæggelsen vurderet, at den regnskabsmæssige forudsætning om en børsnotering af MT Højgaard A/S inden foråret 2019 ikke længere er det mest sandsynlige udfald, hvorfor warrantprogrammet regnskabsmæssigt ultimo 2016 er reklassificeret til at blive behandlet som en kontantbaseret ordning.

Der er i 2016 udstedt samlet 6.274 warrants a nom. 1.000 kr. med en dagsværdi på 1,7 mio. kr. Den samlede dagsværdi af programmet udgør for 2014-2016 opgjort på tildelingstidspunkterne 4,8 mio. kr. og er opgjort på baggrund af en optionsværdiansættelsesmodel.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
6 Personaleomkostninger (fortsat)					
<p>Dagsværdien udgør ved årets udgang 3,4 mio. kr. og resultatopgørelsen var i 2016 påvirket af en nettoindtægt på 1,5 mio. kr. som følge af ændringen af warrantprogrammet. Fremtidige reguleringer til dagsværdi omkostningsføres lineært frem til april 2019, hvor programmet ophører.</p> <p>Ultimo december 2016 udgør antallet af udestående warrants i alt 25.690 á nom. 1.000 kr., svarende til 4,9% af aktiekapitalen. Serviceperioden er revurderet fra tre til fem år og udløber i april 2019. Programmet skal værdiansættes ved udgangen af hvert kvartal og sidste gang april 2019.</p>					
7 Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor (EY)					
1,3	1,3		Lovpligtig revision	3,7	3,6
-	-		Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0,1	0,1
0,4	0,6		Skatte- og momsmaessig rådgivning	0,6	0,5
1,2	1,1		Andre ydelser	1,4	1,3
2,9	3,0		Honorar i alt	5,8	5,5
8 Finansielle indtægter					
12,1	12,9		Renteindtægt, øvrige (balanceposter indregnet til amortiseret kost)	2,9	2,3
-	-		Renteindtægt, værdipapirer (balanceposter indregnet til dagsværdi)	-	0,3
-	1,6		Gevinst ved salg af kapitalandele	-	-
0,6	-		Valutakursgevinster	-	26,0
250,0	238,9		Udbytte fra dattervirksomheder	-	-
0,3	4,8		Udbytte fra joint ventures	-	-
6,7	-		Tilbageført nedskrivning og regulering af forpligtelser vedrørende dattervirksomheder og joint ventures mv.	-	-
269,7	258,2		Finansielle indtægter i alt	2,9	28,6
11,2	12,5		Heri er indeholdt renteindtægter fra dattervirksomheder	-	-
9 Finansielle omkostninger					
2,2	2,3		Renteudgifter (balanceposter indregnet til amortiseret kost)	3,6	6,0
-	-		Kurstab på værdipapirer	-	0,1
-	0,3		Valutakurstab	0,2	3,8
122,6	35,1		Nedskrivning og regulering af forpligtelser vedrørende dattervirksomheder og joint ventures mv.	-	-
124,8	37,7		Finansielle omkostninger i alt	3,8	9,9
1,0	0,5		Heri er indeholdt renteudgifter til dattervirksomheder	-	-

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
10 Skat					
Skat af anden totalindkomst er i moderselskab og koncern 0 kr.					
Aktuel skat i koncernen vedrører primært skat i visse udenlandske enheder, hvor skattebetaling fremkommer efter lokale regler.					
50,7	-57,6		Aktuel skat	13,3	70,9
-11,1	84,5		Forskydning i udskudt skat	48,4	9,7
39,6	26,9		Skat af årets resultat	61,7	80,6
Skat af årets resultat kan forklares således:					
10,5	32,8		Skat af årets resultat før skat beregnet med 22% (2015: 23,5%)	15,8	87,0
21,3	-		Nedsættelse af dansk selskabsskat fra 23,5% til 22% frem til 2016	-	17,3
14,9	3,0		Afvigelse i udenlandske virksomheders skatteprocent	5,5	15,4
-61,3	-53,6		Ikke-skattepligtige indtægter (koncern: primært ikke afsat skat af minoritetsinteressers andel af indkomst i interessentskaber)	-8,5	-29,2
28,8	7,9		Ikke-fradragberettigede udgifter	0,4	0,6
-21,3	42,1		Nedskrivning/regulering af tidligere indregnet udskudt skatteaktiv	47,9	-17,3
46,7	-5,3		Andet, herunder regulering vedr. tidligere år og sambeskatning	0,6	6,8
39,6	26,9		Skat af årets resultat	61,7	80,6
92,1	20,1		Effektiv skatteprocent (%)	85,8	21,8

Genindvinding af udskudte skatteaktiver

Prognoserne for de fremtidige overskud i de virksomheder, hvor underskuddene kan udnyttes, er opdateret. Pr. 31. december 2016 har ledelsen i MT Højgaard A/S vurderet, i hvilket omfang skattemæssige overskud efter gældende skattelovgivning vil kunne realiseres inden for en overskuelig fremtid, samt hvilke skattesatser der er gældende på anvendelsestidspunktet. På baggrund heraf er foretaget nedskrivning af indregningen af de udskudte skatteaktiver.

Ved vurdering af de udskudte skatteaktiver er der i lighed med sidste år ikke foretaget fuld aktivering af fremførbare skattemæssige underskud. Aktivering er foretaget på grundlag af forventet positiv indtjening de kommende tre til fem år. Ikke-aktiverede skatteaktiver udgør ca. 250 mio. kr. i såvel koncernen som i moderselskabet og vedrører skattemæssige underskud, der kan fremføres tidsmæssigt ubegrænset. Beløbet er i koncernen forøget med 48 mio. kr. og i moderselskabet med 42 mio. kr. som følge af, at resultatet i 2016 har været lavere end forventet. Det ikke-aktiverede skatteaktiv kan indtægtsføres, når koncernen udviser de fornødne positive resultater.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
		10	Skat (fortsat)		
			Skatten vedrørende frie reserver i udenlandske dattervirksomheder, der underlægges en højere beskatning, hvis de udlødes, udgør 5,8 mio. kr. (2015: 5,2 mio. kr.). Forpligtelserne er ikke indregnet, idet koncernen kontrollerer, hvorvidt de udløses. Det er sandsynligt, at forpligtelserne ikke vil blive udløst inden for en overskuelig fremtid.		
			Udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser		
297,8	308,9		Udskudt skat (netto) 01-01	301,5	311,2
-21,3	-		Nedsættelse af dansk selskabsskat fra 23,5% til 22% frem til 2016	-	-17,3
32,4	-84,5		Øvrig forskydning via resultatopgørelsen	-48,4	7,6
308,9	224,4		Udskudt skat (netto) 31-12	253,1	301,5
			Den udskudte skat fordeler sig som følger:		
			Udskudte skatteaktiver		
53,5	62,1		Materielle aktiver	39,5	44,4
-	-		Kortfristede aktiver	2,3	1,6
44,9	39,7		Langfristede forpligtelser	74,0	65,5
27,0	10,3		Kortfristede forpligtelser	15,3	30,2
200,4	129,9		Fremførselsberettiget skattemæssigt underskud	155,5	196,4
325,8	242,0		Udskudte skatteaktiver 31-12 før modregning	286,6	338,1
-16,9	-17,6		Modregning inden for juridiske enheder og jurisdiktioner (lande)	-18,1	-26,5
308,9	224,4		Udskudte skatteaktiver 31-12	268,5	311,6
			Udskudte skatteforpligtelser		
-5,5	-5,5		Immaterielle aktiver	-14,4	-13,2
-	-		Materielle aktiver	-5,3	-5,3
-11,4	-12,1		Kortfristede aktiver	-9,2	-16,5
-	-		Kortfristede forpligtelser	-4,6	-1,6
-16,9	-17,6		Udskudte skatteforpligtelser 31-12 før modregning	-33,5	-36,6
16,9	17,6		Modregning inden for juridiske enheder og jurisdiktioner (lande)	18,1	26,5
-	-		Udskudte skatteforpligtelser 31-12	-15,4	-10,1

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
11 Immaterielle aktiver					
Goodwill					
50,3	50,3		Kostpris 01-01	122,1	117,3
-	-		Tilgang ved virksomhedskøb	-	4,8
50,3	50,3		Kostpris 31-12	122,1	122,1
-	-		Nedskrivninger 01-01 og 31-12	0,7	0,7
50,3	50,3		Regnskabsmæssig værdi 31-12	121,4	121,4
Andre immaterielle aktiver					
24,9	51,4		Kostpris 01-01	98,5	71,9
26,5	26,3		Tilgang	26,3	26,6
51,4	77,7		Kostpris 31-12	124,8	98,5
11,1	14,4		Af- og nedskrivninger 01-01	43,7	31,4
3,3	7,0		Årets afskrivninger	15,8	12,3
14,4	21,4		Af- og nedskrivninger 31-12	59,5	43,7
37,0	56,3		Regnskabsmæssig værdi 31-12	65,3	54,8

Goodwill

Pr. 31. december 2016 er gennemført værdiforringelsestest af den regnskabsmæssige værdi af goodwill, der kan henføres til Anlæg (5,7 mio. kr.) og Byggeri (44,6 mio. kr.) i MT Højgaard A/S, Enemærke & Petersen A/S (43,2 mio. kr.) og Lindpro A/S (28,0 mio. kr.). DCF-modellen er anvendt. Ved testen pr. 31. december er omsætningen opgjort pr. forretningsenhed baseret på budget for 2017, ordrebeholdning samt estimater for årene 2018-2021. Væksten i terminalperioden er sat til 2%. Forventningen til resultatgraden tager udgangspunkt i målet om 5%, og er understøttet af en ordrebeholdning med gode dækningsgrader samt udnyttelse af synergier og VDC. Forretningsenhederne bliver gennemgået hver for sig og korrigeres op eller ned baseret på ledelsens forventninger, viden og skøn. På baggrund heraf opgøres nettopengestrømmene. Ved beregningen af nutidsværdien er benyttet en diskonteringsfaktor fastsat for den enkelte enhed. Faktoren er vurderet at være den samme for forretningsenhederne som følge af ensartet marked/geografi og udgør før skat 9-10% (2015: 9-10%).

Værdiforringelsestesten har ikke givet anledning til nedskrivning af goodwill til genindvindingsværdi.

Ledelsen vurderer, at sandsynlige ændringer i de grundlæggende forudsætninger ikke vil medføre, at den regnskabsmæssige værdi af goodwill vil overstige genindvindingsværdien.

Andre immaterielle aktiver

Andre immaterielle aktiver omfatter primært ERP og andre it-systemer. Årets tilgang vedrører primært investeringen i VDC, der er omtalt i ledelsesberetningen. Ultimo året udgør den bogførte værdi af VDC 55,8 mio. kr., der forventes afskrevet over de næste 5 år.

Noter

MODERSELSKAB

2016

Note	Beløb i mio. kr.				
12	Materielle aktiver	Grunde og bygninger	Produktionsanlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	I alt
	Kostpris 01-01	46,6	38,0	49,6	134,2
	Reklassifikationer mv.	-	-1,7	1,7	-
	Årets tilgang	1,0	3,3	40,9	45,2
	Årets afgang	-	-8,1	-	-8,1
	Kostpris 31-12	47,6	31,5	92,2	171,3
	Af- og nedskrivninger 01-01	11,3	30,0	33,8	75,1
	Reklassifikationer mv.	-	-1,3	1,3	-
	Afskrivninger årets afgang	-	-8,1	-	-8,1
	Årets afskrivninger	0,1	3,6	9,8	13,5
	Af- og nedskrivninger 31-12	11,4	24,2	44,9	80,5
	Regnskabsmæssig værdi 31-12	36,2	7,3	47,3	90,8
	For pantsatte ejendomme udgør:				
	Regnskabsmæssig værdi	19,3	-	-	19,3
	Lån med aktuel restgæld	6,5	-	-	6,5

Noter

MODERSELSKAB		2015			
Note	Beløb i mio. kr.				
12	Materielle aktiver (fortsat)	Grunde og bygninger	Produktions anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	I alt
	Kostpris 01-01	46,6	44,7	47,9	139,2
	Årets tilgang	-	2,2	2,7	4,9
	Årets afgang	-	-8,9	-1,0	-9,9
	Kostpris 31-12	46,6	38,0	49,6	134,2
	Af- og nedskrivninger 01-01	11,2	33,8	27,4	72,4
	Afskrivninger årets afgang	-	-8,7	-1,0	-9,7
	Årets afskrivninger	0,1	4,9	7,4	12,4
	Af- og nedskrivninger 31-12	11,3	30,0	33,8	75,1
	Regnskabsmæssig værdi 31-12	35,3	8,0	15,8	59,1
	<i>For pantsatte ejendomme udgør:</i>				
	Regnskabsmæssig værdi	19,3	-	-	19,3
	Lån med aktuel restgæld	6,8	-	-	6,8

Noter

KONCERN						2016
Note	Beløb i mio. kr.					
12	Materielle aktiver (fortsat)	Grunde og bygninger	Produktions anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Materielle aktiver under opførelse	I alt
	Kostpris 01-01	274,3	697,7	364,4	14,7	1.351,1
	Valutakursreguleringer	-	1,7	0,1	-	1,8
	Reklassifikationer mv.	-1,1	-1,0	-0,8	2,9	-
	Årets tilgang	9,4	99,2	57,7	8,5	174,8
	Årets afgang	-3,0	-36,5	-16,7	-	-56,2
	Kostpris 31-12	279,6	761,1	404,7	26,1	1.471,5
	Af- og nedskrivninger 01-01	80,3	418,8	306,8	-	805,9
	Valutakursreguleringer	-	1,1	-	-	1,1
	Reklassifikationer mv.	-	-1,3	1,3	-	0,0
	Afskrivninger årets afgang	-2,3	-22,4	-13,3	-	-38,0
	Årets afskrivninger	7,6	59,1	25,4	-	92,1
	Af- og nedskrivninger 31-12	85,6	455,3	320,2	-	861,1
	Regnskabsmæssig værdi 31-12	194,0	305,8	84,5	26,1	610,4
	For pantsatte ejendomme udgør:					
	Regnskabsmæssig værdi	122,5	-	-	-	122,5
	Lån med aktuel restgæld	41,3	-	-	-	41,3
	Finansielt leasede aktiver:					
	Regnskabsmæssig værdi	-	138,7	9,6	-	148,3

Noter

KONCERN						2015
Note	Beløb i mio. kr.					
12	Materielle aktiver (fortsat)	Grunde og bygninger	Produktions anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Materielle aktiver under opførelse	I alt
	Kostpris 01-01	274,1	626,6	364,7	4,4	1.269,8
	Valutakursreguleringer	-	4,2	-	-	4,2
	Reklassifikationer mv.	2,0	-	-	-2,0	-
	Årets tilgang	4,2	93,3	24,1	12,4	134,0
	Årets afgang	-6,0	-26,4	-24,4	-0,1	-56,9
	Kostpris 31-12	274,3	697,7	364,4	14,7	1.351,1
	Af- og nedskrivninger 01-01	76,7	384,1	291,0	-	751,8
	Valutakursreguleringer	-	1,8	-	-	1,8
	Afskrivninger årets afgang	-4,2	-23,4	-21,0	-	-48,6
	Årets afskrivninger	7,8	56,3	36,8	-	100,9
	Af- og nedskrivninger 31-12	80,3	418,8	306,8	-	805,9
	Regnskabsmæssig værdi 31-12	194,0	278,9	57,6	14,7	545,2
	For pantsatte ejendomme udgør:					
	Regnskabsmæssig værdi	117,6	-	-	-	117,6
	Lån med aktuel restgæld	45,3	-	-	-	45,3
	Finansielt leasede aktiver:					
	Regnskabsmæssig værdi	-	84,7	13,4	-	98,1

Noter

MODERSELSKAB

Note	Beløb i mio. kr.		
13	Kapitalandele i dattervirksomheder og joint ventures	Kapitalandele i dattervirksomheder	Kapitalandele i joint ventures
2016			
	Kostpris 01-01	671,1	68,9
	Årets tilgang	50,0	-
	Årets afgang	-24,2	-
	Kostpris 31-12	696,9	68,9
	Reguleringer 01-01	-242,3	-32,9
	Årets nedskrivninger	-20,3	-
	Reguleringer 31-12	-262,6	-32,9
	Regnskabsmæssig værdi 31-12	434,3	36,0
2015			
	Kostpris 01-01	562,2	70,4
	Årets tilgang	108,9	0,5
	Årets afgang	-	-2,0
	Kostpris 31-12	671,1	68,9
	Reguleringer 01-01	-144,0	-32,9
	Afgang ved fusion med dattervirksomheder	-102,7	-
	Årets tilbageførte nedskrivninger	4,4	-
	Reguleringer 31-12	-242,3	-32,9
	Regnskabsmæssig værdi 31-12	428,8	36,0

En oversigt over koncernvirksomhederne findes i note 33.

Pr. 31. december er der foretaget opgørelse til genindvindingsværdi på kapitalandele i dattervirksomheder og joint ventures. DCF-modellen er anvendt. Ved beregningen af nutidsværdien er benyttet en diskonteringsfaktor før skat på 9-10% (2015: 9-10%).

Ved testen pr. 31. december er omsætningen opgjort pr. dattervirksomhed og joint venture baseret på budget for 2017 samt estimater for årene 2018-2020. Væksten i terminalperioden er sat til 2%.

Årets nedskrivninger på kapitalandele i dattervirksomheder på 20,3 mio. kr. vedrører primært virksomheden i Norge, hvor det er besluttet at stoppe aktiviteten.

Noter

KONCERN			
Note	Beløb i mio. kr.		
13	Kapitalandele i dattervirksomheder og joint ventures (fortsat)		Kapitalandele i joint ventures
2016			
	Kostpris 01-01		42,5
	Kostpris 31-12		42,5
	Reguleringer 01-01		20,2
	Andel af årets resultat efter skat		21,3
	Udloddet udbytte		-4,9
	Øvrige reguleringer		-1,4
	Reguleringer 31-12		35,2
	Regnskabsmæssig værdi 31-12		77,7
2015			
	Kostpris 01-01		44,2
	Reklassifikationer		0,3
	Årets afgang mv.		-2,0
	Kostpris 31-12		42,5
	Reguleringer 01-01		-14,5
	Andel af årets resultat efter skat		31,3
	Udloddet udbytte		-0,3
	Øvrige reguleringer mv.		3,7
	Reguleringer 31-12		20,2
	Regnskabsmæssig værdi 31-12		62,7
Væsentlige joint ventures (Oplysningerne er 100%), se note 33			
		2016	2015
Soc. de Empreitadas e Trabalhos Hidráulicos, S.A. (Seth) - Ejerandel 60%			
	Omsætning	222,9	396,6
	Årets resultat	22,9	28,1
	Udloddet udbytte	-	-
	Aktiver i alt	204,1	291,8
	Forpligtelser i alt	132,0	230,8
	Eventualforpligtelser i alt	-	-
Joint ventures - ikke individuelt væsentlige (Oplysningerne er 100%), se note 33			
	Årets resultat	24,1	44,9
Afstemning af regnskabsmæssig værdi 31. december			
	Regnskabsmæssig værdi af væsentlige joint ventures	49,1	39,5
	Regnskabsmæssig værdi af kapitalandele i individuelt set ikke væsentlige joint ventures	28,6	23,2
	Regnskabsmæssig værdi 31-12	77,7	62,7

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
14 Varebeholdninger					
Råvarer og hjælpematerialer					
1,9	1,8		Kostpris 01-01	81,6	90,0
0,2	0,3		Årets tilgang	99,8	114,5
-0,3	-0,6		Årets afgang	-108,9	-122,9
1,8	1,5		Kostpris 31-12	72,5	81,6
-	-		Reguleringer 01-01	-4,8	-10,8
-	-		Årets nedskrivninger	-5,7	-
-	-		Årets tilbageførte nedskrivninger	1,9	6,0
-	-		Reguleringer 31-12	-8,6	-4,8
1,8	1,5		Regnskabsmæssig værdi 31-12	63,9	76,8
-	-		Værdi af beholdning optaget til nettorealiseringsværdi	-	-
Ejendomme til videresalg					
132,4	173,2		Kostpris 01-01	641,2	555,5
70,2	0,2		Årets tilgang	177,8	164,2
-29,4	-24,9		Årets afgang	-240,6	-78,5
173,2	148,5		Kostpris 31-12	578,4	641,2
-	-		Reguleringer 01-01 og 31-12	-	-
173,2	148,5		Regnskabsmæssig værdi 31-12	578,4	641,2
For pantsatte ejendomme udgør:					
-	-		Regnskabsmæssig værdi	72,7	72,7
-	-		Lån med aktuel restgæld	-	0,5
15 Tilgodehavender					
15,4	20,5		Tilgodehavender, der forfalder til betaling mere end et år efter balancetidspunktet	20,5	17,6
Tilgodehavender med forfald mere end et år efter balancetidspunktet vedrører primært huslejedeposita.					
12,3	16,4		Dagsværdien af tilgodehavender anses at svare til den regnskabsmæssige værdi, bortset fra ovenstående lange tilgodehavender, hvor dagsværdien udgør ca. 80%.	16,4	14,1
De samlede tilgodehavender udgør i balancen 1.712,0 mio. kr. pr. 31. december 2016 (2015: 1.603,6 mio. kr.) (moderselskab 1.300,2 mio. kr. (2015: 1.160,9 mio. kr.)). Heri indgår beløb, der er sædvanlig entreprisetvist om. Se omtale i note 24.					

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
16 Rentebærende forpligtelser					
Rentebærende forpligtelser fordeler sig på engagementstyper som følger:					
116,2	72,8		Kreditinstitutter mv.	123,4	134,5
-	-		Leasinggæld (finansielt leasede aktiver)	110,9	90,9
116,2	72,8		Regnskabsmæssig værdi 31-12	234,3	225,4
Rentebærende forpligtelser er kun i DKK					
Rentebærende forpligtelser fordeler sig på fast og variabelt forrentet gæld som følger:					
6,8	6,8		Fast forrentet gæld	121,2	95,5
109,4	66,0		Variabelt forrentet gæld	113,1	129,9
116,2	72,8		Regnskabsmæssig værdi 31-12	234,3	225,4
Fordelingen af de rentebærende forpligtelser på effektiv forrentning kan specificeres som følger:					
116,2	72,8		Mindre end 3%	167,1	225,4
-	-		Mellem 3% og 5%	67,2	-
-	-		Over 5%	-	-
116,2	72,8		Regnskabsmæssig værdi 31-12	234,3	225,4
2,0	2,0		Vægtet gennemsnitlig effektiv rente (%)	1,9	3,3
2,0	2,4		Vægtet gennemsnitlig restløbetid (år)	4,2	4,3
Rentebærende forpligtelser er indregnet i balancen som følger:					
6,5	6,3		Langfristede forpligtelser	122,5	100,4
109,7	66,5		Kortfristede forpligtelser	111,8	125,0
116,2	72,8		Regnskabsmæssig værdi 31-12	234,3	225,4
115,0	71,9		Dagsværdi	228,4	225,1

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
17 Hensatte forpligtelser					
Udvikling i hensatte forpligtelser opdelt på typer:					
389,8	363,7		Hensatte forpligtelser pr. 01-01	528,2	522,2
124,5	61,3		Hensat i året	97,2	195,1
-136,5	-81,8		Anvendt i året	-96,6	-153,0
-14,1	-47,5		Ubenyttede hensættelser for tidligere år tilbageført	-14,7	-36,1
363,7	295,7		Hensatte forpligtelser pr. 31-12	514,1	528,2
-	-		Medarbejderforpligtelser pr. 01-01	-	107,5
-	-		Afviklet ved overdragelse til Tryg	-	-107,5
-	-		Medarbejderforpligtelser pr. 31-12	-	-
363,7	295,7		Regnskabsmæssig værdi 31-12	514,1	528,2
Hensatte forpligtelser er indregnet i balancen som følger:					
203,9	83,2		Langfristede hensatte forpligtelser	94,8	212,3
159,8	212,5		Kortfristede hensatte forpligtelser	419,3	315,9
363,7	295,7		Regnskabsmæssig værdi 31-12	514,1	528,2
Forfaldstidspunktet forventes at blive som følger:					
159,8	212,5		Under et år	419,3	315,9
40,8	16,6		Mellem et og to år	17,1	42,0
122,3	49,9		Mellem to og fem år	61,0	129,5
40,8	16,7		Over fem år	16,7	40,8
363,7	295,7		Regnskabsmæssig værdi 31-12	514,1	528,2

Hensatte forpligtelser omhandler krav vedr. indgåede entreprise- og servicekontrakter, og dækker garantiforpligtelser, tvister samt hensættelser til ophør af servicekontrakten i Greenland Contractors.

Indeholdt i hensatte forpligtelser med forfald under et år er hensættelse til ophør af servicekontrakten i Greenland Contractors samt til Robin Rigg-afgørelsen vedr. grout fra april 2014.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
18 Igangværende entreprisekontrakter					
3.186,1	4.258,6		Acontofakturering	8.987,7	7.913,4
-2.878,7	-3.995,7		Salgsværdi af entreprisekontrakter	-8.535,7	-7.469,0
307,4	262,9		Igangværende entreprisekontrakter (netto)	452,0	444,4
Igangværende entreprisekontrakter er indregnet i balancen som følger:					
379,3	404,1		Kortfristede forpligtelser	687,6	575,4
-71,9	-141,2		Tilgodehavender	-235,6	-131,0
307,4	262,9		Igangværende entreprisekontrakter (netto)	452,0	444,4
73,1	147,7		Forudbetalinger fra kunder, som indgår i acontofakturering	227,7	114,3
87,4	75,1		Tilbageholdte betalinger	79,3	98,9
19 Sikkerhedsstillelser					
For entrepriser og leverancer er stillet sædvanlig sikkerhed i form af bankgarantier og kaufionsforsikringer.					
1.795,0	2.089,0		I alt	3.302,7	2.882,5

Der er desuden stillet grunde og bygninger til sikkerhed for gæld til kreditinstitutter mv. jf. note 12.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
20 Leasingforpligtelser					
Finansiel leasing					
Samlede fremtidige minimumsleasingydelse:					
-	-		Forfald inden for et år	41,3	50,7
-	-		Forfald mellem et og fem år	72,2	45,8
-	-		Forfald over fem år	-	-
-	-		I alt	113,5	96,5
Regnskabsmæssig værdi:					
-	-		Forfald inden for et år	39,4	47,7
-	-		Forfald mellem et og fem år	71,5	43,2
-	-		Forfald over fem år	-	-
-	-		I alt	110,9	90,9
-	-		Finansieringsomkostninger	2,6	5,6
Operationel leasing					
Samlede fremtidige minimumsleasingydelse:					
46,7	51,4		Forfald inden for et år	84,4	76,9
88,2	150,1		Forfald mellem et og fem år	200,9	135,9
29,3	170,3		Forfald over fem år	170,3	29,3
164,2	371,8		I alt	455,6	242,1
49,5	53,7		Leasingydelse vedrørende operationelle kontrakter, der er indregnet i resultatopgørelsen.	92,7	85,8

Koncernens finansielle og operationelle leasingaftaler vedrører primært biler, driftsmateriel, it samt lejede lokaler. Leasingperioden for biler, driftsmidler og it er typisk på mellem to og fem år med mulighed for forlængelse. For lejede lokaler udgør leasingperioden op til 13 år. Ingen af leasingkontrakterne indeholder betingede lejeydelse.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015

21 Eventualaktiver og forpligtelser

Indeståelser

For enkelte dattervirksomheder, joint ventures og entrepriser kontraheret i dattervirksomheder har moderselskabet i overensstemmelse med sædvanlig praksis afgivet indeståelse. Efter ledelsens vurdering forventes indeståelserne ikke at få væsentlig negativ betydning for koncernens finansielle stilling.

Verserende tvister og retssager

Koncernen er som del af sin forretningskarakter naturlig part i forskellige tvister, rets- og voldgiftssager, herunder MgO-vindpladesager, hvor retspraksis stadig er under afklaring. Efter ledelsens vurdering forventes udfaldet af koncernens tvister, rets- og voldgiftssager samlet ikke at få væsentlig negativ betydning for koncernens finansielle stilling.

Angående ældre offshoresager udestår afslutning af modtagne garantireklamationer samt udløb af garantiperioder på de enkelte entreprisekontrakter, som løber til 2021. Udfaldet heraf kan være vanskeligt at vurdere og afvige fra de af koncernen aflagte regnskabsmæssige skøn i såvel positiv som negativ retning.

Der udestår endvidere den endelige afgørelse på appelsagen vedrørende Robin Rigg-grout ved Supreme Court i London, men udfaldet heraf vil ikke kunne påvirke koncernens resultat yderligere negativt.

Sambeskatning

MT Højgaard A/S er internationalt sambeskattet med øvrige virksomheder i MT Højgaard-koncernen. Som administrationselskab hæfter MT Højgaard A/S ubegrænset og solidarisk med de øvrige virksomheder for selskabsskatter og kildeskatter på udbytter, renter og royalties inden for sambeskatningskredsen. Pr. 31. december 2016 udgør den samlede kendte nettoforpligtelse på skyldige selskabsskatter og kildeskatter inden for sambeskatningskredsen 0,0 kr. Eventuelle senere korrektioner af sambeskatningsindkomst og kildekat mv. vil kunne medføre, at selskabets hæftelse udgør et større beløb.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015

22 Nærtstående parter

Fælles bestemmende indflydelse

Koncernens nærtstående parter med fælles bestemmende indflydelse omfatter aktionærerne i moderselskabet MT Højgaard A/S. Moderselskabet er ejet af Højgaard Holding A/S (54%) og Monberg & Thorsen A/S (46%), der begge er noteret på NASDAQ OMX København.

MT Højgaard A/S er en fællesledet virksomhed i henhold til en mellem aktionærerne indgået aftale.

Betydelig indflydelse

Nærtstående parter med betydelig indflydelse omfatter virksomhedens bestyrelses- og direktionsmedlemmer.

Dattervirksomheder og joint ventures

Desuden omfatter moderselskabets nærtstående parter, dattervirksomheder og fællesledede virksomheder, hvor MT Højgaard A/S har bestemmende eller betydelig indflydelse. En oversigt over koncernvirksomhederne findes i note 35.

Transaktioner med nærtstående parter

Alle transaktioner i årets løb med nærtstående parter har været sædvanligt forretningsmæssigt begrundede og er sket på markedsmæssige vilkår.

Transaktioner med nærtstående parter udgør:

114,3	255,4	Køb af varer og tjenesteydelser fra dattervirksomheder	-	-
114,4	118,8	Salg af varer og tjenesteydelser til dattervirksomheder	-	-
-	-	Køb af varer og tjenesteydelser fra joint ventures	-	-
24,8	73,8	Salg af varer og tjenesteydelser til joint ventures	73,8	24,8
-	-	Køb af varer og tjenesteydelser fra aktionærer	-	-
1,0	1,2	Salg af varer og tjenesteydelser til aktionærer	1,2	2,7
0,1	-	Mellemværende med aktionærer (- = gæld)	-	2,2
-	-	Køb af varer og tjenesteydelser fra bestyrelse og direktion	-	-
-	-	Salg af varer og tjenesteydelser til bestyrelse og direktion	-	-
-	-	Mellemværende med bestyrelse og direktion (- = gæld)	-	-

Ledelsesvederlag til bestyrelse og direktion samt aktieoptionsprogrammer fremgår af note 6.

Moderselskabets renteindtægter og renteudgifter vedrørende mellemværender med dattervirksomheder fremgår af note 8 og 9.

Moderselskabets udbytte fra dattervirksomheder fremgår af note 8.

Virksomhederne i koncernen er internationalt sambeskattede. Der er i 2016 overført 32,3 mio. kr. (2015: 13,6 mio. kr.) i sambeskattingsbidrag mellem de danske virksomheder.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015

22 Nærtstående parter (fortsat)

Mellemværender med dattervirksomheder og joint ventures pr. 31. december 2016 fremgår af balancen og vedrører væsentligst koncernens cash pool-aftale, forretningsmellemværender vedrørende køb og salg af varer og tjenesteydelser samt koncerninterne lån. Forretningsmellemværenderne er uforrentede og indgås på samme betingelser som moderselskabets øvrige kunder og leverandører. Koncerninterne lån forrentes med koncernens interne rente. Der er ikke foretaget nedskrivninger på mellemværender med dattervirksomheder og joint ventures i 2016 eller 2015.

23 Joint ventures

Igangværende aktiviteter:

Seth S.A.	60%	OPERATIO Lda.
OPP Vejle sygehus A/S	50%	DEAS
OPP Hobro Tinglysningsret A/S		DnB, DEAS
	33%	
OPP Randers P-hus A/S	33%	DnB, DEAS
OPP Viildbjerg Skole A/S	33%	DnB, DEAS
OPP Ørstedskolen A/S	33%	DnB, DEAS
OPS Frederikshavn Byskole A/S		DEAS
	50%	
OPS Skovbakkeskolen A/S	50%	DEAS
Driftselskabet OPP Slagelse sygehus A/S		DEAS
	50%	
Skanska-MTH Marieholmsbron HB		Skanska
	30%	
Skanska-MTH Hisingsbron HB		Skanska
	30%	
Bravida - MT Højgaard ApS		Bravida
	50%	

Afsluttede aktiviteter. Afvikles når garantiperioden udløber:

Changuinola Civil Works JV	*	50%	(Boet efter Pihl & Søn A/S)
Züblin - MTH JV, Navitas	*	50%	Züblin A/S
MT Højgaard-Züblin JV	*	50%	Züblin A/S
Eidl 2 Sudur Konsortiet		50%	PF. J&K Contractors
Fe Camp Met Mast	*	56%	Eifffrage, Seatower

*) De angivne danske joint ventures har i henhold til årsregnskabslovens §5, stk. 1, undladt at udarbejde årsrapport, idet disse joint ventures er indregnet i koncernregnskabet.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015

24 Finansielle risici

Koncernens aktiviteter indebærer en række finansielle risici, der kan påvirke koncernens udvikling, finansielle stilling og drift.

Koncernens væsentligste finansielle risici vedrører udlån, tilgodehavender og likvide beholdninger samt rentebærende forpligtelser og leverandørgæld.

Koncernen opretholder et samlet overblik over koncernens valutapositioner og rentefølsomhed med henblik på at begrænse valutakursrisikoen og med henblik på at holde rentefølsomheden på et lavt niveau.

På baggrund af koncernens forventninger til den fremtidige drift og koncernens aktuelle finansielle beredskab er der ikke identificeret væsentlige likviditetsrisici. For moderselskabet og hovedparten af koncernens dattervirksomheder er der etableret cash pool-aftale.

Valutarisici

Valutarisici styres centralt i koncernen med henblik på at reducere påvirkningen af valutaudsving. På projekter søges risici minimeret ved at tilstræbe, at indtægts- og udgiftssiden er sammensat, så de balancerer valutamæssigt og ved anvendelse af valutaterminskontrakter. Ændringer i værdien af afledte finansielle instrumenter indregnes løbende i resultatopgørelsen under produktionsomkostninger, da betingelserne for regnskabsmæssig behandling som sikringsinstrumenter ikke opfyldes.

Koncernens udenlandske virksomheder påvirkes ikke i betydelig grad af valutaudsving, idet såvel indtægter som omkostninger afregnes i de enkelte koncernvirksomheders funktionelle valuta.

I de tilfælde, hvor der opstår væsentlige valutapositioner for valutaer uden for eurosamarbejdet, sikres disse normalt med valutaterminsforretninger. Valutaeksponeringen knytter sig derfor væsentligst til værdien af udenlandske kapitalinteresser, som normalt ikke sikres.

Koncernen anvender primært valutaterminskontrakter til afdækning af kontraktuelle og budgetterede pengestrømme. I koncernens resultatopgørelse udgør det indregnede beløb en udgift på 0,8 mio. kr. (2015: indtægt på 14,1 mio. kr.). I moderselskabets resultatopgørelse udgør det indregnede beløb en indtægt på 0,8 mio. kr. (2015: udgift på 0,5 mio. kr.).

De åbentstående valutaterminsforretninger pr. 31. december 2016 har en restløbetid på op til to måneder.

Koncernens omsætning i udenlandsk valuta er i 2016 på 0,1 mia. kr. (2015: 0,4 mia. kr.), som primært er MVR.

Noter

MODERSELSKAB		KONCERN		
		Note	Beløb i mio. kr.	
24 Finansielle risici (fortsat)				
Nedenfor er den hypotetiske indvirkning på årets resultat og egenkapital på grund af rimelige sandsynlige stigninger i valutakurser vist:				
Hypotetisk indvirkning på årets resultat og egenkapital	Nominal position af likvider, tilgodehavender og finansielle forpligtelser		Nominal position af likvider, tilgodehavender og finansielle forpligtelser	Hypotetisk indvirkning på årets resultat og egenkapital
0,4	52,0	EUR/DKK, sandsynlig stigning af valutakurs 1%	52,0	0,4
0,2	2,2	USD/DKK, sandsynlig stigning af valutakurs 10%	2,5	0,2
-0,1	-0,9	GBP/DKK, sandsynlig stigning af valutakurs 10%	-0,8	-0,1
-1,8	-23,6	SEK/DKK, sandsynlig stigning af valutakurs 10%	-23,6	-1,8
-	0,2	NOK/DKK, sandsynlig stigning af valutakurs 10%	-	-
	29,9		30,1	

Et fald i valutakurserne vil have en tilsvarende modsatrettede påvirkning på årets resultat og egenkapital.

Den angivne følsomhedsanalyse er opgjort på baggrund af de finansielle instrumenter, som er indregnet pr. 31. december 2016 og på baggrund af en forudsætning om uændret produktion/afsætning og prisniveau.

Renterisici

Koncernen måler og styrer renterisici på gæld og indeståender, der opgøres og vurderes løbende. Koncernen har ingen væsentlige renterisici.

Renterisici kan hovedsageligt henføres til likvide beholdninger/værdipapirer og rentebærende gældsposter.

Ultimo 2016 udgør de likvide beholdninger 167,3 mio. kr. og er primært placeret på korte aftaleindskud og deponeringskonti.

Koncernens rentebærende forpligtelser udgør 234,3 mio. kr. ultimo 2016, hvoraf 48% er kortfristet låntagning. Den gennemsnitlige vægtede restløbetid på koncernens rentebærende gæld er på 4,2 år, og den vægtede gennemsnitlige effektive rente er på 1,9%. Andelen af koncernens rentebærende gæld, som er fast forrentet, udgør 52%.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
24 Finansielle risici (fortsat)					
<p>Ændringer i dagsværdi: En stigning på 1 procentpoint i forhold til balancedagens renteniveau ville alt andet lige have haft en hypotetisk effekt på årets resultat og egenkapital pr. 31. december 2016 i koncernen med 0,0 mio. kr. (2015: 0,0 mio. kr.). Et fald i renteniveauet på 1 procentpoint ville have haft en tilsvarende modsatrettet effekt.</p>					
<p>Ændringer i pengestrømme: En stigning på 1 procentpoint i forhold til årets realiserede renteniveau vedrørende koncernens variabelt forrentede likvider/værdipapirer og gæld ville alt andet lige have haft en hypotetisk positiv effekt på årets resultat og egenkapital pr. 31. december 2016 i koncernen med 0,2 mio. kr. (2015: 1,6 mio. kr.). Et fald i renteniveauet på 1 procentpoint ville have haft en tilsvarende modsatrettet effekt.</p>					
Kreditrisici					
<p>Kreditrisici styres generelt ved en løbende kreditvurdering af kunder og samarbejdspartnere. Koncernen har ingen væsentlige risici vedrørende en enkelt kunde eller samarbejdspartner. Se omtale i regnskabsberetning.</p>					
<p>Kreditrisikoen på andre modparter end banker vurderes at være begrænset, idet koncernen ved indgåelse af entreprisekontrakter med private bygherrer i væsentligt omfang kræver betalingsikkerhed i form af bank- og kauforsikringsgarantier eller lignende. De politiske kreditrisici ved udlandsarbejder afdækkes gennem eksportkreditforsikring efter vurdering.</p>					
<p>Nedskrivning til imødegåelse af tab på tilgodehavender udgør derfor et uvæsentligt beløb og skyldes kunders konkurs eller forventede konkurs.</p>					
Udvikling i nedskrivninger indeholdt i tilgodehavender:					
5,5	4,4		Regnskabsmæssig værdi 01-01	29,3	33,0
0,3	-		Hensat i året	3,3	8,4
-1,4	-3,1		Anvendt i året	-4,0	-12,0
-	-		Ubenyttede hensættelser for tidligere år tilbageført	-0,2	-0,1
4,4	1,3		Regnskabsmæssig værdi 31-12	28,4	29,3
4,4	-		Nominal værdi af nedskrevne tilgodehavender	10,4	104,6
132,2	107,7		Tilgodehavender, der var overforfaldne pr. 31. december med over 90 dage, som ikke er værdiforringet	331,2	281,1
170,0	63,4		Modtagne sikkerhedsstillelser for tilgodehavender (dagsværdi)	63,5	170,2

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
<p>24 Finansielle risici (fortsat)</p> <p>Likviditetsrisici</p> <p>Likviditetsrisici styres gennem etablerede, hensigtsmæssige kreditrammer og lånetilsagn afstemt efter behovet for finansiering af den planlagte drift og de forventede investeringer.</p> <p>Ved udgangen af 2016 udgør koncernens finansielle beredskab 544 mio. kr. Det finansielle beredskab består af likvide beholdninger med 101 mio. kr. og uudnyttede kreditfaciliteter med 443 mio. kr. Af det samlede finansielle beredskab er 451 mio. kr. til rådighed for MT Højgaard A/S.</p> <p>Af koncernens faciliteter er 80 mio. kr. behæftet med finansielle covenants relateret til soliditet og indtjening. Alle covenants blev overholdt i 2016.</p> <p>Finansielle forpligtelser sammensætter sig som følger:</p>					
116,2	72,8		Rentebærende forpligtelser	234,3	225,4
382,6	528,0		Leverandørgæld	837,6	809,6
0,8	1,6		Afledte finansielle forpligtelser	1,6	0,8
499,6	602,4		Regnskabsmæssig værdi i alt	1.073,5	1.035,8
<p>Forfaldsprofil for finansielle forpligtelser:</p>					
492,3	594,5		Under et år	949,4	934,6
0,4	0,6		Mellem et og to år	30,0	33,8
1,1	1,1		Mellem to og fem år	68,4	35,8
5,0	4,6		Over fem år	24,1	30,8
498,8	600,8		Kontraktlige pengestrømme i alt	1.071,9	1.035,0
<p>Forfaldsprofil for afledte finansielle forpligtelser:</p>					
0,8	1,6		Under et år	1,6	0,8
-	-		Mellem et og to år	-	-
-	-		Mellem to og fem år	-	-
-	-		Over fem år	-	-
0,8	1,6		Kontraktlige pengestrømme i alt	1,6	0,8

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
		24	Finansielle risici (fortsat)		
			Kategorier af finansielle instrumenter		
			Den regnskabsmæssige værdi opdelt på kategorier:		
-	-		Finansielle aktiver, der måles til dagsværdi via resultatopgørelsen	-	-
1.175,6	1.159,9		Udlån, tilgodehavender og likvide beholdninger	1.615,3	1.659,3
0,8	1,6		Finansielle forpligtelser, der måles til dagsværdi over resultatopgørelsen (niveau 2)	1,6	0,8
1.120,3	1.075,5		Finansielle forpligtelser, der måles til amortiseret kostpris	1.490,2	1.497,3

Dagsværdihierarki for finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi i balancen

Koncernens afledte instrumenter værdiansættes baseret på anerkendte værdiansættelsesteknikker i form af tilbagediskonteringsmodeller samt observerbare markedsdata såsom rentekurver og valutakurser.

Koncernens politik er at indregne overførsler mellem de forskellige kategorier fra det tidspunkt, hvor en begivenhed eller ændring i forholdene medfører, at klassifikationen ændres. Der er ikke sket overførsler mellem niveauerne i 2016.

25 Kapitalstyring og aktiekapital

Behovet for tilpasning af kapitalstrukturen i koncernen og i de enkelte dattervirksomheder vurderes løbende, således at kapitalforholdene er i overensstemmelse med gældende regler og tilpasset forretningsgrundlaget samt aktivitetsomfanget. Egenkapitalen skal i henhold til den interne koncernpolitik som udgangspunkt dække de samlede langfristede aktiver og udgøre mellem 30-35% i soliditetsgrad. Den 31. december 2016 udgør soliditetsgraden 25,7% mod 26,7% ved udgangen af 2015.

Den 31. december 2016 udgør MT Højgaard A/S' selskabskapital 520 mio. kr., der er fuldt indbetalt. Selskabskapitalen er fordelt på aktier á 1.000 kr. Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder. Udloddet udbytte i 2016 pr. aktie udgjorde 0 kr.

Noter

 Note

26 Ny regnskabsregulering

IASB har udsendt en række regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag, der ikke er obligatoriske for MT Højgaard A/S på tidspunktet for offentliggørelsen af koncernens årsrapport for 2016.

De nye regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag forventes implementeret i takt med, at de bliver obligatoriske for MT Højgaard A/S. Analysen af den forventede effekt af implementeringen af IFRS 9, IFRS 15 og IFRS 16 er endnu ikke færdig, jf. nedenfor.

IFRS 9 "Financial Instruments", der erstatter IAS 39, ændrer klassifikation og deraf afledt måling af finansielle aktiver og forpligtelser. Dagsværdiændringer på finansielle forpligtelser, som henføres til dagsværdi, og som hidrører fra ændring i egen kreditrisiko, skal indregnes i anden totalindkomst. Der indføres samtidig forenklede bestemmelser om regnskabsmæssig sikring og en ny model for nedskrivning på udlån og tilgodehavender, hvilket kan have en regnskabsmæssig effekt, idet IFRS 9 kræver indregning af forventede kredittab ved første indregning og ikke længe som nu ved indikationer af værditab. Dette forventes ikke at få nogen væsentlig effekt for koncernen. IFRS 9 træder i kraft ved regnskabsår, der påbegyndes 1. januar 2018 eller senere.

IFRS 15 "Revenue from Contracts with Customers" erstatter de nuværende omsætningsstandarder (IAS 11 og IAS 18) og fortolkningsbidrag og træder i kraft for regnskabsår, der påbegyndes 1. januar 2018 eller senere. Standarden indfører en ny fem-trins model for indregning og måling af omsætning. Indregning skal fremover ske, når der sker overgang af kontrol til modpart i stedet for overgang af fordele og risici. Indregning skal ske i takt med opfyldelsen af de leveringsforpligtelser, som selskabet har påtaget sig over for modparten. Leveringsforpligtelsen indregnes enten over tid eller på et bestemt tidspunkt. Koncernen har besluttet at anvende den fremadrettede overgangsregel, hvor ændringen indregnes pr. 1. januar 2018, og en eventuel effekt indregnes på egenkapitalen, samtidig med at der ikke sker tilretning af sammenligningstal. Ledelsen har påbegyndt en dybdegående analyse af den nye standards betydning for koncernen. Den tidsmæssige placering af indregning af omsætning kan i nogle tilfælde forskydes ved boligbyggeri, hvor salget sker før opførelse samt for ekstraarbejder eller claims. Endvidere vil de nye krav til skøn og vurderinger af variable vederlag og identifikation af delelementer m.v. kunne påvirke tidspunkt for indregning og/eller beløb, da visse variable vederlag og eventuelle mulige bonusindtægter vil blive indregnet senere fremover. Det er dog vurderingen, at effekten, baseret på de igangværende arbejder samt historik, vil være minimal. Samlet set er det vurderingen baseret på den foretagne analyse, at effekten på indregning og måling er uvæsentlig ud fra nuværende sags miks og kontrakttyper.

IFRS 16 "Leases" er udsendt medio januar 2016. Standarden, der træder i kraft for regnskabsår, der påbegyndes 1. januar 2019 eller senere, ændrer den regnskabsmæssige behandling betydeligt for operationelle leasingaftaler. Standarden kræver således, at alle leasingkontrakter uanset type — med få undtagelser — skal indregnes i leasingtagers balance som et aktiv med en tilhørende leasingforpligtelse. Samtidig vil leasingtagers resultatopgørelse blive påvirket, idet leasingomkostningen fremover vil bestå af to elementer — dels en afskrivning og dels en rentekomkostning — i modsætning til i dag, hvor omkostningen indregnes i ét beløb under driftsomkostninger. Derudover vil koncernens pengestrømsopgørelse blive påvirket, idet de operationelle leasingbetalinger, der i dag indgår i pengestrømme fra driftsaktivitet, fremover vil blive præsenteret som finansieringsaktivitet. Koncernen har endnu ikke foretaget en endelig analyse af den nye standards betydning for koncernen. Det vurderes dog, at den vil få nogen betydning, da koncernen fremover forventes at have operationelle leasingaftaler med minimumsleasingforpligtelser på omkring 500 mio. kr., svarende til ca. 14% af balancesummen, der potentielt skal indregnes i balancen.

27 Begivenheder efter balancedagen

Ledelsen er ikke bekendt med begivenheder, som er indtruffet efter regnskabsårets udløb og frem til underskrivelsen af årsrapporten, som vil have en væsentlig indflydelse på bedømmelsen af koncernens finansielle stilling pr. 31. december 2016, ud over hvad der er indregnet og omtalt i årsrapporten.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
28 Regulering for ikke-likvide driftsposter mv.					
15,7	20,6		Afskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	108,3	114,7
-7,6	-2,0		Øvrige reguleringer	54,4	-3,0
8,1	18,6		I alt	162,7	111,7
29 Køb af materielle aktiver					
-5,0	-45,2		Køb af materielle aktiver inkl. finansielt leasede aktiver	-174,8	-137,2
-	-		Heraf finansielt leasede aktiver	27,1	-
-5,0	-45,2		I alt	-147,7	-137,2
30 Optagelse af langfristet gæld til kreditinstitutter mv.					
-	-		Optagelse af gæld til kreditinstitutter mv. inkl. leasinggæld	27,1	-
-	-		Heraf leasinggæld	-27,1	-
-	-		I alt	-	-
31 Likviditet					
Likviditet pr. 31-12 kan specificeres således:					
50,0	2,2		Frie likvide beholdninger	73,7	105,5
-	-		Likvide beholdninger, der ikke er til rådighed for den samlede koncern	93,6	69,5
50,0	2,2		Likvide beholdninger	167,3	175,0
-109,4	-65,9		Kortfristet gæld til kreditinstitutter mv.	-65,9	-73,0
-59,4	-63,7		Likviditet i alt	101,4	102,0

Likvide beholdninger, der ikke er til rådighed for den samlede koncern, omfatter likvider i fællesledede virksomheder og konsortier, der som udgangspunkt alene kan anvendes i disse virksomheder og konsortier.

Noter

MODERSELSKAB				KONCERN	
2015	2016	Note	Beløb i mio. kr.	2016	2015
32 Køb og salg af virksomheder og aktiviteter					
Køb af virksomheder og aktiviteter					
-	-		Materielle aktiver	-	0,6
-	-		Varebeholdninger	-	2,6
-	-		Tilgodehavender	-	0,3
-	-		Kortfristede forpligtelser	-	-0,5
-	-		Overtagne identificerbare nettoaktiver	-	3,0
-	-		Goodwill	-	4,8
-	-		Anskaffelsessum, kontant	-	7,8
-	-		Likvide beholdninger i købte virksomheder	-	-
-	-		Kontant anskaffelsessum, netto	-	7,8

Noter

33 Selskabsoversigt

Virksomheder	Hjemsted	Ejerandel procent		Kapital 1000
MT Højgaard A/S				
Ajos A/S	Hvidovre DK	100,00	DKK	1.000
Enemærke & Petersen A/S	Ringsted DK	100,00	DKK	5.000
Ringsted Entreprenørforretning ApS	Ringsted DK	100,00	DKK	200
Greenland Contractors I/S	Kbh. DK	66,67	DKK	-
Lindpro A/S	Glostrup DK	100,00	DKK	25.000
Arssarnerit A/S	Grønland DK	100,00	DKK	2.000
MT (UK) Ltd.	England GB	100,00	GBP	25
MT Atlantic Inc.	USA US	100,00	USD	10
MT Højgaard Føroyar P/F	Færøerne DK	100,00	DKK	2.800
MT Højgaard (GIB) Ltd.	Gibraltar GB	100,00	GBP	2
MTH Qatar LCC	(1) Qatar QA	49,00	QAR	200
MT Højgaard Grønland ApS	Grønland DK	100,00	DKK	200
MT Højgaard Norge A/S	Norge NO	100,00	NOK	500
MTHI A/S	Søborg DK	100,00	DKK	5.000
MT Højgaard Iceland ehf	Island IS	100,00	ISK	500
MTH Maldiverne Ltd	Maldiv. MV	100,00	MVR	2
MT Højgaard Vietnam Company Limited	Vietnam VN	100,00	USD	50
AC Meyers Vænge, København ApS	Kbh. DK	100,00	DKK	60
Birkekær/Teglvangenget, Roskilde ApS	Roskilde DK	100,00	DKK	55
Horsensvej, Vejle APS	Vejle DK	100,00	DKK	51
Høje Taastrup Boulevard, Høje Taastrup ApS	Taastrup DK	100,00	DKK	55
Nivåvej, Nivå ApS	Nivå DK	100,00	DKK	60
Nordre Mellemvej, Roskilde ApS	Roskilde DK	100,00	DKK	55
Sjællandsbroen, København ApS	Kbh. DK	100,00	DKK	60
Strandvejen, Korsør ApS	Korsør DK	100,00	DKK	52
Sjællandsbroen Erhverv ApS	Søborg DK	100,00	DKK	51
Solrækkerne ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Vestervænget, Høje Taastrup ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Projekt 5 ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Projekt 6 ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Projekt 7 ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Projekt 8 ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Projekt 9 ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Projekt 10 ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Projekt 11 ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Projekt 12 ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Projekt 13 ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Projekt 14 ApS	Søborg DK	100,00	DKK	50
Scandi Byg A/S	Løgstør DK	100,00	DKK	5.000

Noter

33 Selskabsoversigt (fortsat)

Virksomheder		Hjemsted	Ejerandel procent	Kapital 1000
OPP Vejle sygehus A/S	(F)	Fr.berg DK	50,00	DKK 500
OPP Hobro Tinglysningsret A/S	(F)	Fr.berg DK	33,33	DKK 700
OPP Randers P-hus A/S	(F)	Fr.berg DK	33,33	DKK 4.410
OPP Vildbjerg Skole A/S	(F)	Fr.berg DK	33,33	DKK 1.224
OPP Ørstedskolen A/S	(F)	Fr.berg DK	33,33	DKK 2.400
OPS Frederikshavn Byskole A/S	(F)	Fr.berg DK	50,00	DKK 2.000
OPS Skovbakkeskolen A/S	(F)	Fr.berg DK	50,00	DKK 500
Driftselskabet OPP Slagelse sygehus A/S	(F)	Fr.berg DK	50,00	DKK 500
Soc. de Empreitadas e Trabalhos Hidráulicos, S.A.,(Seth)	(F)	Portugal PT	60,00	EUR 4.000
Skanska-MTH Marieholmsbron HB	(F)	Sverige SE	30,00	SEK 0
Skanska-MTH Hisingsbron HB	(F)	Sverige SE	30,00	SEK 0
Bravida MT Højgaard ApS	(F)	Brøndby DK	50,00	DKK 50

(F) Joint ventures

(1) På baggrund af "Shareholders Agreement", der giver MT Højgaard A/S fuld kontrol og ret til det økonomiske udbytte fra aktiviteten i selskabet, konsolideres selskabet 100%.

For joint ventures, som ikke er i selskabsform, henvises til note 23

Hoved- og nøgletal for koncernen – EUR

Beløb i mio. EUR	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatopgørelse					
Nettoomsætning	1.305	1.004	939	879	914
Bruttoresultat	24	66	83	104	68
Driftsresultat før særlige poster	-36	14	28	47	10
Særlige poster	-23	17	-55	-	-
Resultat af primær drift (EBIT)	-59	32	-27	47	10
Resultat før skat	-60	28	-25	50	10
Resultat efter skat	-60	14	-34	39	1
Pengestrømme					
Pengestrøm fra driftsaktivitet	-9	15	59	-7	27
<i>Køb af materielle aktiver</i>	-9	-17	-14	-19	-20
<i>Andre investeringer, inkl. investeringer i værdipapirer</i>	7	14	9	0	0
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-2	-3	-5	-19	-20
Pengestrøm fra drifts- og investeringsaktivitet	-11	12	54	-26	7
Balance					
Langfristede aktiver	167	143	138	148	154
Kortfristede aktiver	429	397	352	336	339
Egenkapital	111	159	111	134	130
Langfristede forpligtelser	55	69	58	43	31
Kortfristede forpligtelser	429	312	322	306	332
Balancesum	595	540	490	483	493
Øvrige informationer					
Ordreindgang	940	1.190	793	1.014	1.065
Ordrebeholdning, ultimo	829	1.015	869	1.004	1.156
Arbejdskapital	-23	5	-62	-15	-21
Nettorentebærende indestående/gæld (+/-)	-22	20	52	-7	-9
Gennemsnitlig investeret kapital inkl. goodwill	118	74	66	89	126
Gennemsnitligt antal medarbejdere	4.753	4.057	3.846	3.965	4.207
Nøgletal					
Bruttomargin, pct.	1,9	6,6	8,9	11,8	7,4
Driftsmargin før særlige poster, pct.	-2,8	1,4	3,0	5,4	1,1
EBIT-margin, pct.	-4,6	3,1	-2,9	5,4	1,1
Resultatgrad (før skat-margin), pct.	-4,6	2,8	-2,7	5,7	1,1
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill (ROIC), pct.	-30,3	20,4	44,7	55,0	9,4
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill efter skat, pct.	-22,1	15,3	34,9	43,0	7,3
Egenkapitalforrentning (ROE), pct.	-53,5	9,0	-35,7	21,3	-1,3
Soliditetsgrad, pct.	18,7	29,4	20,9	26,7	25,7

Nøgletallene er beregnet i overensstemmelse med Finansforeningens "Anbefalinger og Nøgletal 2015". Definitionen af de anvendte nøgletal fremgår af årsrapporten for 2016. Arbejdskapital er opgjort eksklusive grunde til salg.

*Særlige poster er primært resultatpåvirkningen af gamle offshore tvistsager.

Hoved- og nøgletal for koncernen i EUR er supplerende information til regnskabet. Ved omregningen fra DKK til EUR er anvendt Nationalbankens officielle ultimokurs pr. 31. december 2016 på 7,434 for såvel resultatopgørelse, balance som pengestrømme for alle årene.

MT Højgaard A/S
Knud Højgaards Vej 7
DK - 2860 Søborg

+45 7012 2400
mail@mth.dk

CVR 12562233